

Interreg Ελλάδα-Κύπρος

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ECO.MUSE

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

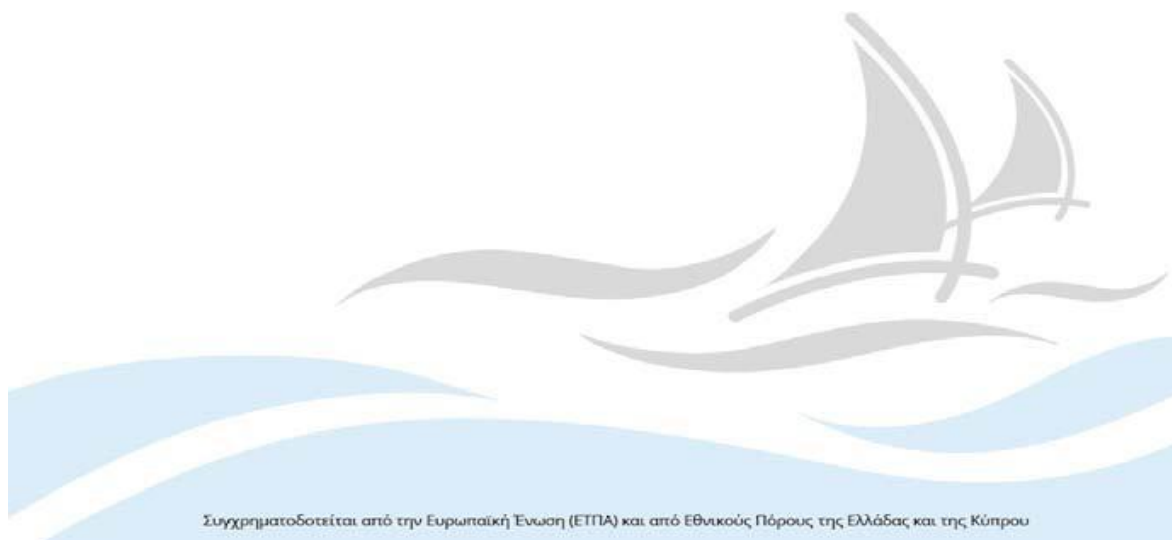
ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: 4.6.1 Ανάπτυξη Μουσειολογικής Μελέτης

ΟΝΟΜΑ: Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου

**Εκπόνηση Μουσειολογικής-Χωροταξικής Μελέτης για το Κέντρο Πληροφόρησης
Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς της περιοχής Λεμύθου και το
Εργαστήριο Αγιογραφίας και άλλων εκκλησιαστικών τεχνών στη
Λεμύθου) Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG V-A Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020**

Παραδοτέο 01: 15/04/2022

Αρ. Φακ. Π.Ι. 4.2.76.1

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Λευκωσία, 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ 1 ^ο	4
1. Νέο Κέντρο Πληροφόρησης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου.....	4
2. Ανοικτό Οικομουσείο Μαραθάσας	5
3. Παλιό Σχολείο Λεμούθου.....	5
ΜΕΡΟΣ 2 ^ο	6
1. Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου.....	6
2. Μουσειολογική μελέτη.....	7
Περιεχόμενο της έκθεσης.....	7
Ιστορικό κείμενο.....	8
Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική.....	9
Μνημειακή ζωγραφική.....	9
Φορητές εικόνες.....	10
Ξυλογλυπτική.....	10
Κεντητική, Χειρόγραφα-Παλαίτυπα, Μεταλλοτεχνία.....	11
Εικονοστάσιο.....	12
Εκκλησίες στον παγκόσμιο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ.....	12
3. Μουσειογραφική μελέτη.....	13
Εκθεματικές επιφάνειες.....	16
Προθήκες.....	16
Φωτισμός.....	16
ΜΕΡΟΣ 3 ^ο	21
1. Εργαστήριο προβολής παραδοσιακών τεχνών.....	21
Χωροταξική μελέτη εργαστηρίου.....	21

Τα εργαστήρια.....	21
Τεχνολογικός εξοπλισμός.....	21
Εργαστηριακός εξοπλισμός.....	21
Κανονισμός πυροπροστασίας.....	26
Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ.....	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	44
Εκκλησιαστικά μνημεία που θα περιλαμβάνει το Κέντρο Πληροφόρησης.....	44
Εκκλησιαστικά μυστήρια, ήθη και παραδόσεις που συνδέονται με τη θεματική του Κέντρου.....	46
Κατάλογος επίπλων που πρέπει να κατασκευαστούν.....	52
Κατάλογος τεχνολογικού εξοπλισμού που πρέπει να αγοραστεί.....	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	55

ΜΕΡΟΣ 1^ο

1. Νέο Κέντρο Πληροφόρησης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου

Η δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου, έρχεται να καλύψει ένα μεγάλο κενό σε μια πολύ σημαντική και ευαίσθητη για τις φυσικές ομορφιές και τα εκκλησιαστικά μνημεία της περιοχής του Τροόδους. Η περιοχή της Λεμούθου, είναι ουσιαστικά η περιοχή της Νότιας Μαραθάσας και είναι σαφώς λιγότερο γνωστή στην έρευνα από την αντίστοιχη περιοχή της Βόρειας Μαραθάσας. Το ΚΠΒΜΚΠΛ θα πραγματοποιηθεί με συνεργασία των κοινοτήτων Λεμούθου, Καμινάρια, Τρεις Ελιές, Παλιόμυλος και Πρόδρομος.

Η δημιουργία του ΚΠΒΜΚΠΛ θα συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής, στη γνωριμία με τους κατοίκους, στην πληροφόρηση και εκπαίδευση μαθητών, ντόπιων και ξένων επισκεπτών.

Με την ανάληψη του συγκεκριμένου έργου για το ΚΠΒΜΚΠΛ είχα συνεχή επικοινωνία και αγαστή συνεργασία με τη συνάδελφο κ. Αναστασία Χάματσο, είτε τηλεφωνικά, είτε με φυσική παρουσία για επίλυση αποριών και προβλημάτων που ενέκυπταν κατά τη διαδικασία της εργασίας. Επισκέφθηκα το κτήριο του σχολείου, το οποίο θα μετατραπεί σε Οικομουσείο και σχεδίασα σκαρίφημα της αίθουσας ΚΠΒΜΚΠΛ (αφού ο αρχιτέκτονας δεν μας έχει παραδώσει αρχιτεκτονικά σχέδια των αιθουσών μέχρι σήμερα 15/04/2022· σημειώστε ότι έχω επικοινωνήσει μαζί του τηλεφωνικώς).

Σε συνεργασία με τη Λαογράφο Δρα Νόλη Μωυσή σχεδιάσαμε την κοινή αίθουσα εργαστηρίων και τον εξοπλισμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων / εργαστηρίων που προτείνουμε.

2. Ανοικτό Οικομουσείο Μαραθάσας

Το Ανοικτό Οικομουσείο Μαραθάσας χωροταξικά τοποθετείται στις κοινότητες της Νότιας Μαραθάσας, Πρόδρομος, Λεμούθου, Τρεις Ελιές, Παλιόμυλος, Καμινάρια, όπου θα αναπτυχθούν υποδομές και δραστηριότητες ανάδειξης και προβολής μακραίωνου πολιτισμού της περιοχής σε σύνδεση με άλλα συναφή σημεία επίσκεψης.

Το Παλαιό Δημοτικό Σχολείο θα αποτελέσει το Κέντρο Πληροφόρησης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμύθου, υλοποιώντας δράση της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ). Σε ειδικά διαρρυθμισμένες αίθουσε του σχολείου θα πραγματοποιούνται θεωρητικά μαθήματα και βιωματικά εργαστήρια για την ιστορία και τον πολιτισμό, με έμφαση στη ευρύτερη περιοχή. Το Κέντρο Πληροφόρησης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμύθου θα είναι συνδεδεμένο με το Κέντρο Πολιτιστικής Εκπαίδευσης που θα λειτουργήσει στο Παλιό Σχολείο Λεμύθου, με το Κέντρο Ενημέρωσης και το Εργαστήρι Γαστρονομίας που θα λειτουργήσει στις Τρεις Ελιές και με το Κέντρο Πληροφόρησης του Οικομουσείου, το οποίο θα λειτουργήσει στον Πρόδρομο.

3. Παλιό Σχολείο Λεμύθου

Πρόκειται για πετρόκτιστο κτηριακό συγκρότημα, δώροφο με ξύλινη κεραμοσκεπή που οικοδομήθηκε το 1954 με χορηγία της οικογένειας Α. Γ. Λεβέντη. Στο πάνω όροφο ήταν οι χώροι διδασκαλίας και κάτω αποθηκευτικός χώρος. Από το 2005 έως πρόσφατα λειτούργησε ως κατασκηνωτικός χώρος για παιδιά Δημοτικού από τον Δήμο Αραδίππου. Στις άλλότε αίθουσες διδασκαλίες έγιναν επεμβάσεις και μετατροπές. Σήμερα υπάρχουν ένας χώρος υποδοχής, δύο δωμάτια και κουζίνα.

Στο προαύλιο υπάρχουν δεξαμενή, ότι απόμεινε από τον σχολικό κήπο και άλλες εγκαταστάσεις για την κατασκήνωση.

Το κτήριο και ο περιβάλλον χώρος του έχουν εγκαταλειφθεί και χρήζουν πλήρους συντήρησης για να γίνουν προσβάσιμα και λειτουργικά. Όσον αφορά στην πρώτη διδακτική αίθουσα, προβλήματα παρουσιάζουν το δάπεδο, οροφή και στέγη, πορτοπαράθυρα και σπασμένα τζάμια (για τα έργα επιδιόρθωσης βλ. πιο κάτω ΜΕΡΟΣ 2^ο).

ΜΕΡΟΣ 2^ο

1. Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμύθου

Έχει προβλεφθεί να χρησιμοποιηθεί η πρώτη διδακτική αίθουσα, που χρήζει έργων επισκευής και συντήρησης. Συγκεκριμένα συντήρηση, επιδιόρθωση και βάψιμο πορτοπαραθύρων. Αλλαγή τζαμιών, όπου χρειάζεται και τοποθέτηση μεταλλικού κιγκλιδώματος στα παράθυρα για λόγους ασφάλειας. Συντήρηση και επισκευή ξύλινης οροφής και κεραμοσκεπούς στέγης, προστασία από την υγρασία. Καθαρισμός ενδιάμεσου χώρου οροφής και στέγης. Έλεγχος για σαράκι και απεντόμωση ξυλείας. Συντήρηση και βερνίκωμα ξύλινου δαπέδου. Θα πρέπει να γίνει έλεγχος από αρχιτέκτονα / πολιτικό μηχανικό για τη στατικότητα της αίθουσας και τυχόν ρωγματώσεων.

Θα πρέπει να δημιουργηθεί ράμπα πρόσβασης ατόμων ΑΜΕΑ. Θα πρέπει να τοποθετηθούν πυροσβεστήρες σε θέσεις που θα υποδειχθούν από την Πυροσβετική. Ο χώρος θα πρέπει να έχει συναγερμό και πυρασφάλεια, η είσοδος να γίνεται με κωδικούς πρόσβασης από εξουσιοδοτημένα άτομα.

2. Μουσειολογική μελέτη

Ο εκθεσιακός- πληροφοριακός έχει ως στόχο να ενημερώσει με εύληπτο και επιστημονικό τρόπο τον επισκέπτη για ποικίλες πτυχές της εκκλησιαστικής καλλιτεχνικής δημιουργίας, όπως αυτή αναπτύχθηκε στην ορεινή περιοχή του Τροόδους και ειδικότερα στα χωριά της Νότιας Μαραθάσας, Πρόδρομο, Λεμύθου, Τρεις Ελιές, Παλιόμυλο, Καμινάρια. Διαμέσου των αιώνων. Η καλλιτεχνική αυτή δημιουργία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τους δημιουργούς – μαστόρους – τεχνίτες, τους παραγγελιοδότες κληρικούς και λαϊκούς και τη λατρεία της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας της Κύπρου.

Η πρόταση που ακολουθεί είναι 1. Στο είδος της έκθεσης μονοθεματική και 2. Στο αντικείμενο της έκθεσης που είναι η Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Κληρονομιάς της περιοχής και το εργαστήριο Αγιογραφίας και άλλων εκκλησιαστικών τεχνών.

Περιεχόμενο της έκθεσης

Ο επισκέπτης εισέρχεται στην κατάλληλα διαρρυθμισμένη μουσειολογικά αίθουσα από τη μοναδική θύρα που βρίσκεται στη βόρεια πλευρά της και ακολουθεί πορεία σύμφωνα με τους δείκτες του ρολογιού. Στις μακρές επιφάνειες των τοίχων διανοίγονται παράθυρα, και μεταξύ αυτών δημιουργούνται επιφάνειες για την ανάρτηση πινακίδων με κείμενα και εποπτικό υλικό, τα οποία θα αφορούν στα εκκλησιαστικά μνημεία της Νότιας Μαραθάσας βάσει πτυχών της εκκλησιαστικής καλλιτεχνικής δημιουργίας, που παρουσιάζονται σε ευτά. Κρίνεται απαραίτητο να μην κλείσουν τα παράθυρα, έτσι ώστε να υπάρχει εξωτερική θέα με το περιβάλλον και τα επί μέρους στοιχεία του, βουνά, πετρώματα, δάσος. Υλικά και προϊόντα από την περιοχή έχουν χρησιμοποιηθεί για κτίσιμο ναών και για κατασκευή αντικειμένων. Τα παράθυρα όπου χρειάζεται να προστατευτούν με την τοποθέτηση παραθυρόφυλλων ή σιδεριών, που να συνάδουν με την αρχιτεκτονική του πετρόκτιστου κτηρίου.

Εικ. 1 Προτεινόμενα δείγματα για πινακίδες με γραπτό και εποπτικό υλικό.

Στους ενδιάμεσους τοίχους θα τοποθετηθούν έξι πινακίδες (Εικ. 1) (ανάλογα με το πλάτος του προσφερόμενου τοίχου και ύψος περίπου 2 μ.) (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 1, 3, 4, 5, 7, 8), ενώ

άλλα δύο κείμενα θα γραφτούν στα banners (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 2, 6), όσες και οι θεματικές ενότητες, σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά:

I. Ιστορικό κείμενο

Η Μαραθάσα είναι σύμπλεγμα δεκατεσσάρων ελληνοκυπριακών ορεινών χωριών των επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού. Τα χωριά αυτά αποτελούν ξεχωριστή γεωγραφική περιφέρεια. Στην επαρχία Λευκωσίας υπάγονται οκτώ από τα χωριά: 1. Γερακιές, 2. Καλοπαναγιώτης, 3. Κάμπος, 4. Μηλικούρι, 5. Μουτουλλάς, 6. Οίκος, 7. Πεδουλάς, 8. Τσακκίστρα. Στην επαρχία Λεμεσού υπάγονται έξι χωριά ήτοι: 1. Άγιος Δημήτριος, 2. Καμινάρια, 3. Λεμύθου, 4. Παλιόμυλος, 5. Πρόδρομος, 6. Τρεις Ελιές. Τα έξι χωριά της επαρχίας Λεμεσού μαζί με το Μηλικούρι αποτελούν τα χωριά της Νότιας Μαραθάσας, ενώ τα υπόλοιπα τη Βόρεια Μαραθάσα.

Η Μαραθάσα βρίσκεται στην περιοχή του ορεινού συμπλέγματος του Τροόδους. Το ορεινό τοπίο της Μαραθάσας χαρακτηρίζεται από ψηλές βουνοκορφές που το ύψος τους ξεπερνά σε αρκετές περιπτώσεις τα 1000 μ. Τη βόρεια περιοχή της διαρρέει ο ποταμός Σέτραχος.

Οι πρώτοι οικισμοί δημιουργήθηκαν κατά τη ρωμαϊκή περίοδο στην περιοχή Οίκου – Καλοπαναγιώτη, καθώς και κατά τη βυζαντινή περίοδο, όπως μαρτυρούν οι βυζαντινοί ναοί στον Οίκο και τον Καλοπαναγιώτη. Στα μεσοβυζαντινά χρόνια ιδρύονται και τρεις σημαντικότερες μονές αφιερωμένες στην Παναγία, ήτοι της Τρικουκιάς, του Κύκκου και της Τροοδίτισσας, οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένα εδώ και αιώνες με τους κατοίκους της περιοχής.

Στον ποταμό Σέτραχο παρά το χωριό Καλοπαναγιώτης βαπτίστηκε από τους αποστόλους Παύλο, Βαρνάβα και Μάρκο ο άγιος Ηρακλείδιος, ο οποίος γεννήθηκε στη Λαμπαδού της γειτονικής Σολέας. Ο τόπος της βαπτίσεως του αγίου δεικνύεται στην κοίτη του ποταμού πλησίον του βυζαντινού ναού που φέρει το όνομά του στη μονή του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή. Εδώ, στα βυζαντινά χρόνια έζησε και θάφτηκε ο άγιος Ιωάννης ο Λαμπαδιστής, και προς τιμήν του οποίου η μονή έλαβε το όνομά του. Ένας ακόμη τοπικός άγιος ο Σωζόμενος διήγε ασκητικό βίο πλησίον των Γερακιών.

II. Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι διάφοροι αρχιτεκτονικοί τύποι των εκκλησιών της περιοχής από τα βυζαντινά χρόνια μέχρι και τον 19ο αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τύπο του ξυλόστεγου ναού και στις παραλλαγές του, που επιχωριάζει στην Κύπρο μόνο στην ορεινή περιοχή του Τροόδους.

III. Μνημειακή ζωγραφική (τοιχογραφίες)

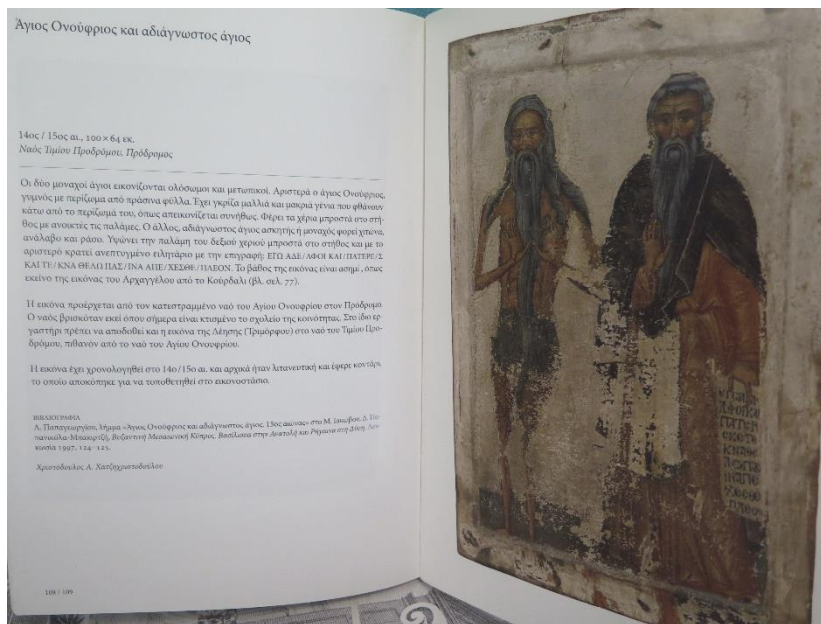
Η μνημειακή ζωγραφική στην περιοχή καλύπτει κυρίως τη μεσαιωνική περίοδο με αξιόλογα παραδείγματα, ως προς την εικονογραφία και εικονολογία. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τοιχογραφημένοι ναοί στα Καμινάρια (Παναγία Καρδιοβαστάζουσα, Άγιος Βασίλειος) και τον Παλιόμυλο (Τίμιος Σταυρός).

Εικ. 2 Ιεράρχες και μοναχοί άγιοι, τοιχογραφία 1505, ναός Τιμίου Σταυρού Αγιασμάτι, Πλατανιστάσα.

IV. Φορητές εικόνες

Οι φορητές εικόνες που διασώθηκαν στους ναούς της περιοχής καλύπτουν χρονολογικά τη μεσοβυζαντινή, μεσαιωνική και μεταβυζαντινή περίοδο. Είναι ποικίλων τεχνοτροπιών και διαφόρων αγιογραφικών εργαστηρίων, ντόπιων και ξένων. Διασώζονται έργα ντόπιων επώνυμων ζωγράφων, όπως λ.χ. του Μηνά (15^{ος} αι.), Λουκά (16^{ος} αι.), Γαβριήλ (18^{ος} αι.), Μιχαήλ (18^{ος} αι.) και ξένων όπως του Ιωάννη Κορνάρου του Κρητός.

Εικ. 3 Άγιοι Ονούφριος και αδιάγνωστος άγιος, φορητή εικόνα 14^{ου}/15^{ου} αιώνα, ναός Τιμίου Προδρόμου, Πρόδρομος.

V. Ξυλογλυπτική

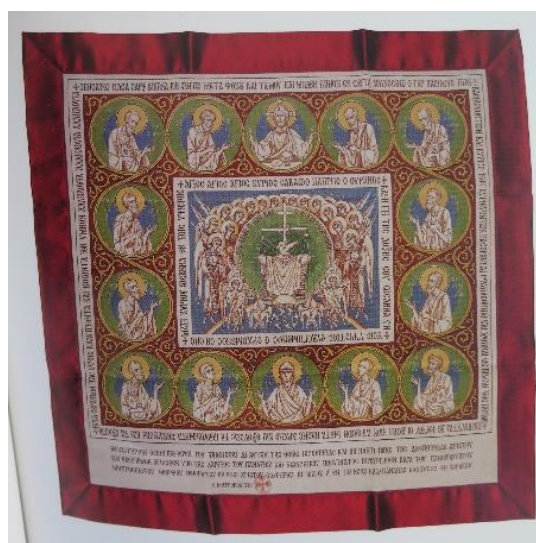
Η ξυλογλυπτική καλύπτει κυρίως τη μεσαιωνική και μεταβυζαντινή περίοδο και σε αυτή περιλαμβάνονται η επίπλωση ενός ναού, δηλαδή εικονοστάσια, άγιες τράπεζες, άμβωνες, προσκνητήρια, στασίδια, μανουάλια, έργα μικροτεχνίας.

Εικ. 4 Ξυλόγλυπτο δισκέλιο, 16^{ος} αιώνας, ναός Παναγίας Ποδίθου, Γαλάτα.

VI. Κεντητική, Χειρόγραφα – Παλαίτυπα, Μεταλλοτεχνία

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστούν μεταβυζαντινά υφάσματα, κυρίως άμφια, ποδιές, επιτάφιοι και αντιμήνια, μεσαιωνικά και μεταβυζαντινά χειρόγραφα και παλαίτυπα, και έργα μεταλλοτεχνίας από τη βυζαντινή, μεσαιωνική και μεταβυζαντινή περίοδο, όπως λ.χ. σταυροί- λειψανοθήκες, σταυροί αγιασμού, εξαπτέρυγα, ιερά σκεύη, καντήλια, επενδύσεις εικόνων.

Εικ. 5 Αντιμήνσιο, 20ός αιώνας, Ιερά Μητρόπολις Μόρφου.

Εικ. 6 Άγιο Ποτήριο, 18^{ος} αιώνας,

Εικονοφυλάκιο Μονής Αγίου Ιωάννη Λαμπαδιστή, Καλοπαναγιώτης.

VII. Εικονοστάσιο

Στον ανατολικό τοίχο να τοποθετηθεί μεγάλο banner με εικονοστάσιο (βλ. Κάτοψη αρ. 6), με συνοδευτικό κείμενο για τη χρήση του.

Θα τοποθετηθεί τηλεόραση που θα χρησιμοποιείται ως οθόνη προβολών συνδεδεμένη με σταθερό ηλεκτρονικό υπολογιστή και θα έχει έξοδο για να συνδέεται με φορητό υπολογιστή διαστάσεων 65 με 70 ιντσών για προβολή σύντομων βίντεο για τις ενότητες που θα παρουσιάζονται στην έκθεση και για ακούσματα βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής (ανάλογα με τις εορτές που θα είναι ανοικτό το μουσείο).

VIII. Εκκλησίες στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ

Στον δυτικό τοίχο θα γίνει σχεδιαστικό για τις 10 εκκλησίες της ΟΥΝΕΣΚΟ με χάρτη, κείμενα και συνοδευτικό εποπτικό υλικό για την αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, φορητές εικόνες και απεικονίσεις των δωρητών. Πρόκειται για τις εκκλησίες του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στον Πεδουλά, της Παναγίας στον Μουτουλλά, της Παναγίας Ποδίθου στη Γαλάτα, της Παναγίας Ασίνου στο Νικητάρι, της Παναγίας του Άρακα στα Λαγουδερά, του Τιμίου Σταυρού του Αγιασμάτι στην Πλατανιστάσα, του Σωτήρος στο Παλαιχώρι, του Τιμίου Σταυρού στο Πελέντρι και της μονής του Αγίου Ιωάννη Λαμπαδιστή στον Καλοπαναγιώτη.

Θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τη δημιουργία QR Code, για επιπλέον πληροφόρηση.

3. Μουσειογραφική μελέτη

Σκοπός της μελέτης είναι το κτήριο να κρατήσει τον χαρακτήρα που έχει και να αναδειχθεί. Στην αίθουσα υπάρχουν πέντε παράθυρα που θα παραμείνουν σε χρήση, καθώς και μια είσοδος. Θα παραμείνει το ξύλινο δάπεδο και η ξύλινη οροφή και θα πρέπει να συντηρηθούν.

Οι κατασκευές θα πρέπει να γίνουν από καλά υλικά και να τηρηθούν οι κατάλληλες προδιαγραφές ως προς την ποιότητα του υλικού που θα επιλεγεί, την ανθεκτικότητα και τη συντήρησή τους.

Για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού σε θέματα εκκλησιαστικών τεχνών που περιλαμβάνονται στη θεματική της έκθεσης και σε συνάφεια με τελούμενες ακολουθίες στην εκκλησία κρίνεται χρήσιμη η κατασκευή ξύλινης αγίας τράπεζας, ξυλόγλυπτου προσκυνηταριού, ξύλινου τραπεζιού αρτοκλασίας, τα οποία θα μπουν στο μέσο της αίθουσας (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 9 αγία τράπεζα, αρ. 10 τραπέζι αρτοκλασίας, αρ. 11 Προσκυνητάρι). Στις κατασκευές αυτές που καλύπτουν το θέμα της ξυλογλυπτικής, βλ. ανωτέρω Ενότητα Εικονοστάσιο, θα τοποθετηθούν αντικείμενα (βλ. πιο κάτω), τα οποία θα πρέπει να αγοραστούν και τα οποία θα καλύπτουν τις προαναφερθείσες Ενότητες Αργυροχοΐας, Αγιογραφίας.

Εικ. 7 Αγία τράπεζα

Συγκεκριμένα, στην αγία τράπεζα θα τοποθετηθεί ενδυτή (υφασμάτινο κάλυμμα), αντιμήνσιο, δισκοπότηρα, ευαγγέλιο, αρτοφόριο, ζέον, αέρας, 2 κηροπήγια, στο συνοδευτικό κείμενο των οποίων θα γίνεται αναφορά στα αντικείμενα που χρειάζονται για την τέλεση του μυστηρίου της θείας λειτουργίας.

Εικ. 8 Τραπέζι αρτοκλασίας

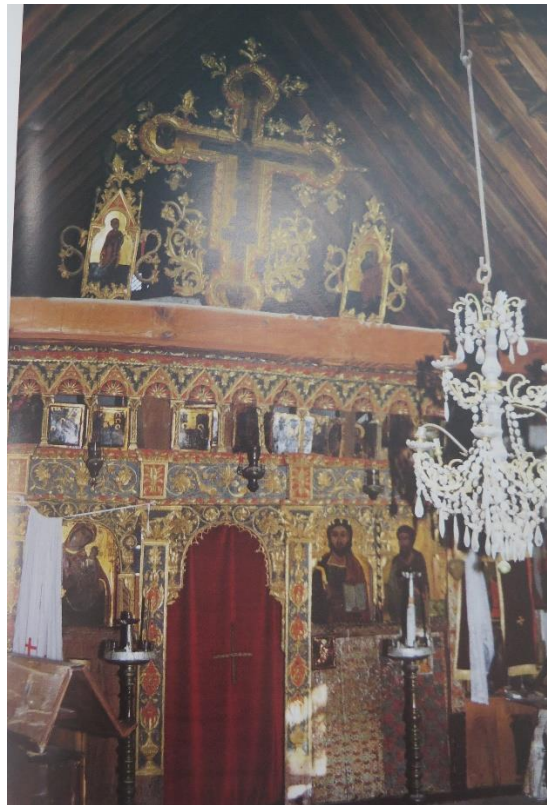
Στο τραπέζι αρτοκλασίας θα τοποθετηθεί τραπεζομάντηλο παραδοσιακό, και πέντε άρτοι (πήλινα αντίγραφα από το Τμήμα Χειροτεχνίας), κούπα με σιτάρι και κηροστάτης για 5 κεριά, μπουκάλι με κρασί και λάδι, με συνοδευτικό κείμενο για την ακολουθία της αρτοκλασίας που τελείται όταν εορτάζει κάποιος άγιος.

Εικ. 9 Προσκυνητάρι

Στο Προσκυνητάρι, θα τοποθετηθεί κέντημα με εικόνα αγίου ή της Παναγίας Ιαματικής Λεμίθου και δίπλα μεταλλικό μανουάλι με κερί (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 12). Στο συνοδευτικό κείμενο θα γίνεται αναφορά στα αντικείμενα αυτά και στη χρήση τους στη λατρεία της Εκκλησίας.

Οι κατασκευές αυτές θα τοποθετηθούν στο κέντρο της αίθουσας με φόντο τη μεγάλη φωτογραφία αντιπροσωπευτικού εικονοστασίου της περιοχής (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 6), ως εξής, αγία τράπεζα, τραπέζι αρτοκλασίας, προσκυνητάρι.

Εικ. 10 Εικονοστάσιο, 17^{ος} αιώνας, ναός Αποστόλου Ανδρέα, Πολύστυπος.

Τα αντικείμενα προτείνεται να είναι σύγχρονα και να αγοραστούν από κάποιο κατάστημα εκκλησιαστικών ειδών και ότι υπάρχει από το Τμήμα Κυπριακής Χειροτεχνίας, π.χ. πήλινα πρόσφορα αρτοκλασίας, τραπεζομάντηλα. Σύμφωνα με τις οδηγίες στο συμβόλαιο θα μπορούν να τα αγγίζουν οι επισκέπτες για να δουν την τεχνική, τη διακόσμηση και το υλικό τους.

Ακόμη, προτείνουμε την κατασκευή δύο εργαστηρίων με τα σύνεργά τους (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 13 & 14), έτσι ώστε ο επισκέπτης να γνωρίσει τα σημαντικά αυτά παραδοσιακά

επαγγέλματα, προτού μεταβεί στη διπλανή αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων για να συμμετάσχει σε κάποιο από τα προγράμματα.

Η αγορά των πιο κάτω είτε από κάποιο εργαστήριο ή από μαγαζιά που εμπορεύονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα και εργαλεία.

- Αναπαράσταση αγιογραφικού εργαστηρίου με τα σύνεργα του αγιογράφου (καβαλέτο, χρώματα, μπουκάλια, πινέλα, ανθίβολα, 2-3 εικόνες ημιτελείς και τελειωμένες) (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 12).
- Αναπαράσταση εργαστηρίου ξυλογλυπτικής (εργαλεία, σχέδια, ξύλα και ξυλόγλυπτα) (βλ. Κάτοψη 1, αρ. 13).

Εκθεματικές επιφάνειες

Πρόκειται για τις επιφάνειες πάνω στις οποίες παρουσιάζεται γραπτό και εποπτικό υλικό (εικόνες, σχέδια, χάρτες κ.ά.). Οι εκθεματικές επιφάνειες θα φέρουν εκτυπώσεις οκταχρωμίας σε αυτοκόλλητο βινύλιο με ματ πλαστικοποίηση, άριστης ποιότητας με υψηλή αντοχή σε φθορές και θερμοκρασιακές μεταβολές. Οι επιφάνειες αυτές θα είναι διαμορφωμένες σε ενιαίο ύφος. Θα ληφθεί υπόψη η υψομετρική τοποθέτηση του για την καλή ανάγνωση των επεξηγηματικών κειμένων.

Προθήκες

Μπροστά από τον ανατολικό τοίχο προτείνεται να τοποθετηθεί μία προθήκη με 4 συρτάρια και με ανυψούμενο όλο το άνω γυάλινο τμήμα με ανυψωτικά έμβολα. Τα συρτάρια θα κλείνουν στο άνω τμήμα με γυαλί (Εικ. 11).

Εικ. 11 Δείγμα προθήκης, Εκκλησιαστικό Μουσείο Φανερωμένης, Λευκωσία.

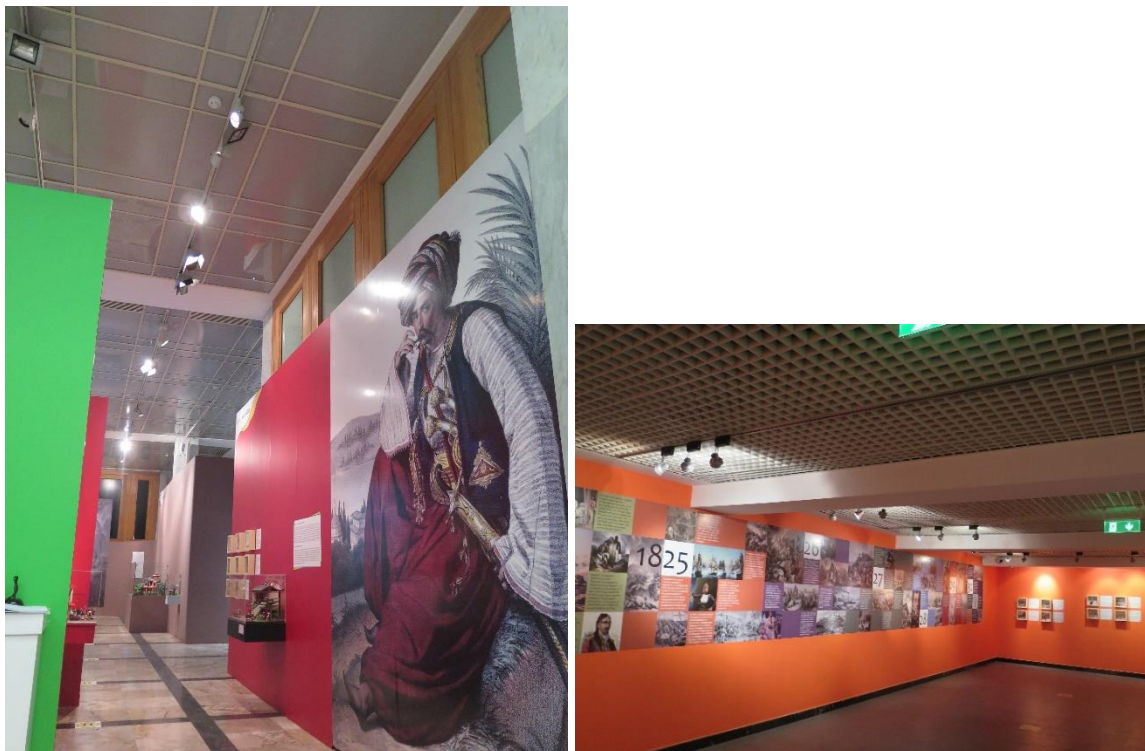
Τα κλειστά εκθετήρια (Εικ. 11) έχουν ως στόχο την ανάδειξη και την ταυτόχρονη προστασία των εκθεμάτων. Ο φωτισμός θα επιτυγχάνεται εξωτερικά, από το γενικό φωτισμό της έκθεσης. Αν κριθεί απαραίτητο, σε συγκεκριμένες προθήκες θα τοποθετηθούν αφυγραντικά υλικά, τύπου silica gel.

Οι διαστάσεις όλων των προθηκών θα είναι 70X100X60 (ύψος) εκ.

Το υλικό των ταμπέλων των λεζαντών που θα κατασκευαστούν να είναι από αλουμίνιο ή plexiglass.

Φωτισμός

Όλα τα εκθέματα, καθώς και οι εκθεματικές επιφάνειες θα πρέπει να φωτίζονται με τον κατάλληλο φωτισμό που αφορά στην προμήθεια και εγκατάσταση ειδικών φωτιστικών σωμάτων μουσειακών προδιαγραφών, ώστε οι εκθεματικές επιφάνειες να φωτίζονται ομοιόμορφα σε ολόκληρο το ύψος τους, αλλά και μέσω του φωτισμού να εστιάζεται η προσοχή των επισκεπτών σε συγκεκριμένα εκθέματα.

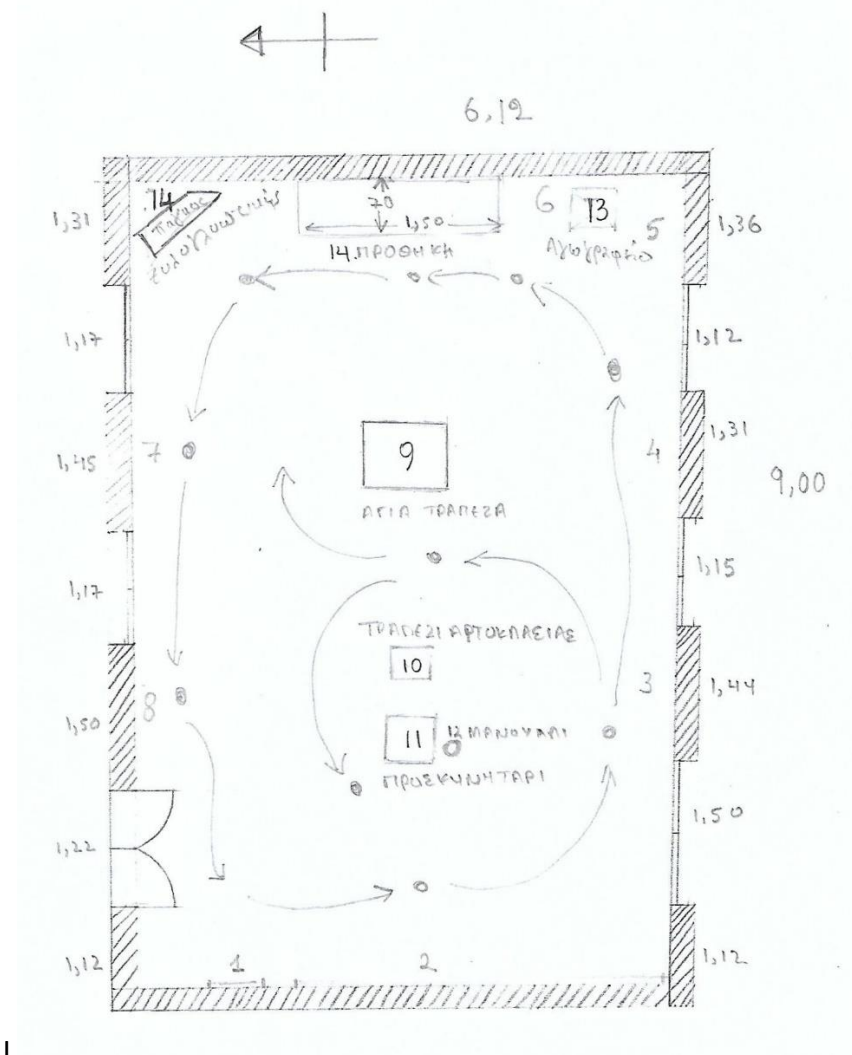

Εικ. 12-13 Δείγματα φωτιστικών σωμάτων, Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Λευκωσία.

Για τον φωτισμό του χώρου προτείνονται φωτιστικά σώματα τύπου spot (spotlights ή projectors) (Εικ. 12-13). Είναι ιδανικά για μουσειακές εκθέσεις διότι υπάρχουν σε όλα τα μεγέθη, δέχονται σχεδόν όλους τους τύπους λαμπτήρων και πολλά εξαρτήματα όπως φίλτρα

και φακούς. Τοποθετούνται σε ράγες οροφής, στην οροφή και μπορούν να είναι σταθερά ή περιστρεφόμενα. Η δέσμη τους μπορεί να διαθέτει τις μοίρες που απαιτούνται στην κάθε χρήση ενώ μπορούν να αξιοποιηθούν πολλά εξαρτήματα στη χρήση τους όπως ανακλαστήρες, χρωματιστά φίλτρα ή φίλτρα UV και IR, φακοί ρύθμισης της δέσμης ή της κατεύθυνσης καθώς και αντιθαμβωτικά φίλτρα.

Για την προστασία του χώρου απαιτείται η τοποθέτηση συστήματος συναγερμού και πυρασφάλειας.

Κάτοψη 1: Σχεδιαστική αναπαράσταση του εκθεσιακού χώρου

1. Ιστορικό σημειώμα
2. Εκκλησίες στον κατάλογο ΟΥΝΕΣΚΟ
3. Αρχιτεκτονική
4. Μνημειακή ζωγραφική
5. Φορητές εικόνες
6. Εικονοστάσιο (banner)
7. Ξυλογλυπτική
8. Κεντητική, Χειρόγραφα-Παλαίτυπα, Μεταλλοτεχνία
9. Αγία τράπεζα
10. Τραπέζι αρτοκλασίας
11. Προσκυνητάρι
12. Πάγκος Ξυλογλυπτικής
13. Αγιογραφείο
14. Προθήκη

Για την αγορά αντικειμένων πρέπει να ξέρουμε το ποσό που είναι διαθέσιμο, γιατί αναλόγως του υλικού που είναι κατασκευασμένα εξαρτάται η χρηματική αξία τους. Ενδεικτικά παραδείγματα βλ. στην ιστοσελίδα:

<https://www.ekivotos.com/el/ekklisiastika-eidi/ekklisiastika-eidi-gia-to-agio-vima/agia-diskopotira-koupes-logcholabides-mouses/epichrusomena-diskopotira>

Σημείωση: Τα σημεία που θα τοποθετηθεί ο ηλεκτρολογικός και τεχνικός εξοπλισμός θα οριστικοποιηθούν σε συνεννόηση με τον αρχιτέκτονα, ο οποίος γνωρίζει τις υποδομές του κτηρίου.

ΜΕΡΟΣ 3^ο

1. Εργαστήριο προβολής παραδοσιακών τεχνών

Χωροταξική μελέτη εργαστηρίου

Στο χώρο του εργαστηρίου θα αναρτηθούν δύο εκθεματικές επιφάνειες η πρώτη θα περιλαμβάνει Πληροφορίες για το σχολείο και η δεύτερη Πληροφορίες για τα προγράμματα που θα λαμβάνουν χώρα στο εργαστήριο και Εξειδικευμένη βιβλιοθήκη με βιβλία αναφοράς. Σχετικά με τις πληροφορίες για το σχολείο θα συμπεριληφθούν οι λίστες με τις μεταθέσεις των καθηγητών και κείμενα στις εφημερίδες που σχετίζονται με το σχολείο και παλιές φωτογραφίες.

Ο εκπαιδευτής του εργαστηρίου θα βρίσκεται πάνω σε μια εξέδρα όπως και στις παλιές σχολικές αίθουσες για να μπορούν να τον παρακολουθούν οι μαθητές ευκολότερα. Πίσω του θα είναι η οθόνη και ο ηλεκτρονικός υπολογιστής σε περίπτωση που θέλει να προβάλει κάτι παράλληλα.

Στην πλευρά της πόρτας θα μπει μια σειρά συρτάρια πλάτους 70 εκ.

Στην πλευρά των άλλων παραθύρων σε όλο το μήκος θα τοποθετηθούν τρεις νεροχύτες με ντουλάπια πλάτους 70 εκ.

Στην στενή πλευρά πλησίον την πόρτας θα τοποθετηθεί εξέδρα πλάτους 1.10 μ. για τον εκπαιδευτή και στον τοίχο θα αναρτηθεί η τηλεόραση και ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Στην μέση της αίθουσας θα τοποθετηθούν 4 πάγκοι εργασίας πλάτους 50 εκ. που ανάμεσά τους θα αφήνουν απόσταση 80 εκ. για τις 20 καρέκλες των μαθητών, ανά 5, και θα απέχουν από τους πάγκους 90 εκ. που είναι το ελάχιστό για το διάδρομο.

Στον τοίχο απέναντι από την εξέδρα του διδάσκοντα προτείνεται να τοποθετηθούν πείροι για να κρεμαστούν πάνω τα καβαλέτα ζωγραφικής ώστε να αποτελούν και μέρος της διακόσμησης του χώρου όταν δεν χρησιμοποιούνται.

Επισημαίνεται ότι επειδή ο χώρος θεωρείται χώρος συγκέντρωσης μπορεί να απαιτούνται δύο θύρες εξόδου για την περίπτωση πυρκαγιάς. Το κτήριο λόγω της παλαιότητας του μπορεί όμως να αποτελεί εξαίρεση και το ζήτημα αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί από τον αρχιτέκτονα. Στον χώρο απαιτείται η τοποθέτηση συστήματος συναγερμού και πυρασφάλειας.

Τα εργαστήρια

Στον χώρο προτείνεται να πραγματοποιούνται εργαστήρια:

- Αργυροχοΐας
- Επιχρύσωσης ξυλογλύπτων

- Ζωγραφικής – Αγιογραφίας
- Κεντητικής
- Κεραμικής – Αγγειοπλαστικής
- Ξυλογλυπτικής
- Συντήρησης/Αναπαλαίωσης επίπλων και ξύλινων αντικειμένων
- Τοιχογραφίας
- Υφαντικής

Τεχνολογικός εξοπλισμός

Τηλεόραση που θα χρησιμοποιείται ως οθόνη προβολών συνδεδεμένη με σταθερό ηλεκτρονικό υπολογιστή και θα έχει έξοδο για να συνδέεται με φορητό υπολογιστή διαστάσεων 65 με 70 ιντσών.

Ηλεκτρονικός υπολογιστής για να γίνονται οι παρουσιάσεις.

Προτεινόμενα χαρακτηριστικά ηλεκτρονικού υπολογιστή:

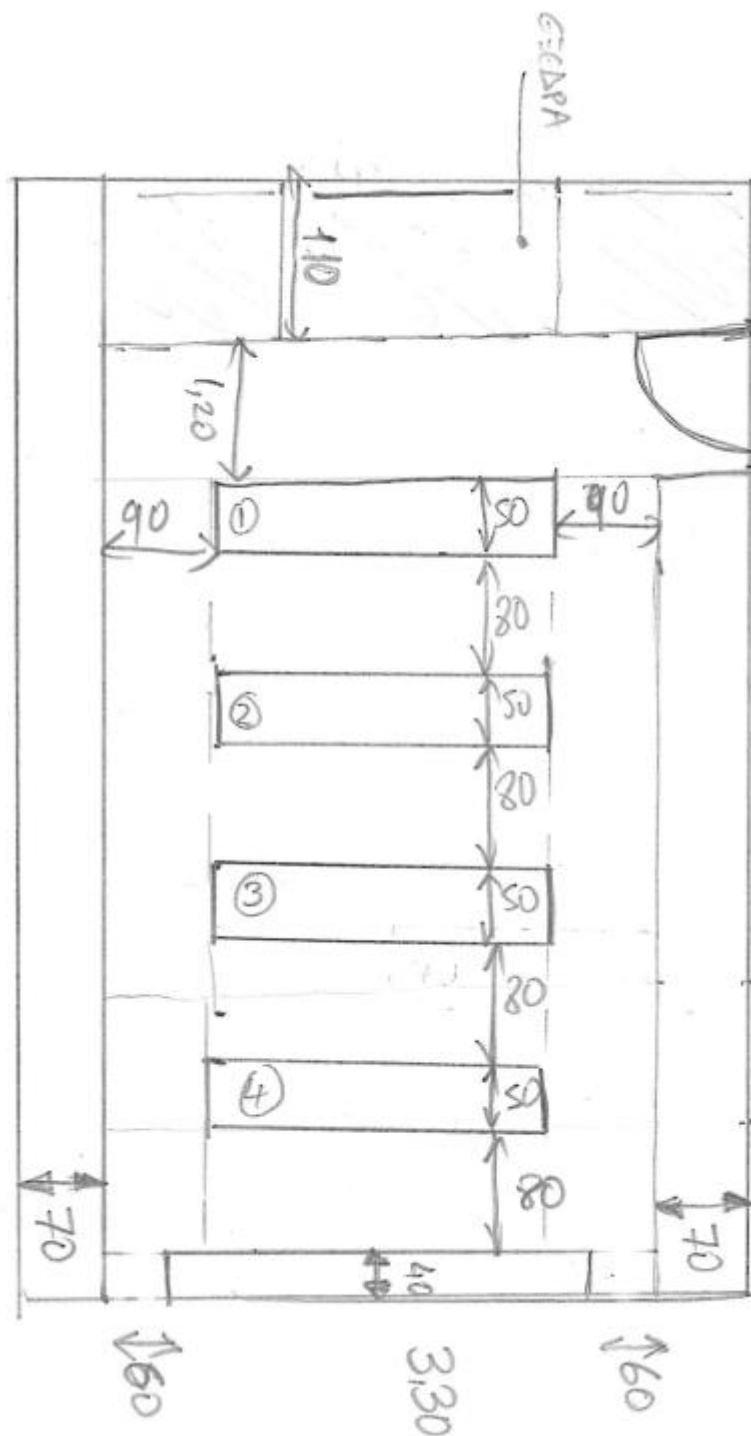
Επεξεργαστής:	Intel Core i3-10100 έως 4.3GHz (4C / 8T, 3.6 / 4.3GHz, 6MB)
Μνήμη RAM:	8GB DDR4 2666MHz
Χωρητικότητα:	500GB SSD
Λειτουργικό Σύστημα:	Windows 10 Pro
Θύρες:	4x USB 3.2, 1x Σύνθετη Ακουστικά/Μικρόφωνο (3,5mm), 1x μικρόφωνο (3.5mm), Πίσω: 2x USB 3.2, 2x USB 2.0, 1x RJ-45, 1x VGA, 1x HDMI, line-out (3.5mm), 1x serial (9-pin)

Εργαστηριακός εξοπλισμός

Συρτάρια για φύλαξη εξοπλισμού των εργαστηρίων. Θα πρέπει να φυλάσσονται τουλάχιστον 5 σύνολα εργαλείων ανά εργαστήριο για να διαμοιράζονται στον εκπαιδευτή και ανά ένα σετ εργαλείων σε κάθε πάγκο εργασίας των πέντε ατόμων. Τα συρτάρια θα καλύπτουν την πλευρά του τοίχου κατά μήκος κάτω από τα παράθυρα. Το υλικό δεν υποβάλλεται σε περιορισμούς αλλά το προτεινόμενο βάθος των συρταριών είναι 70 εκ.

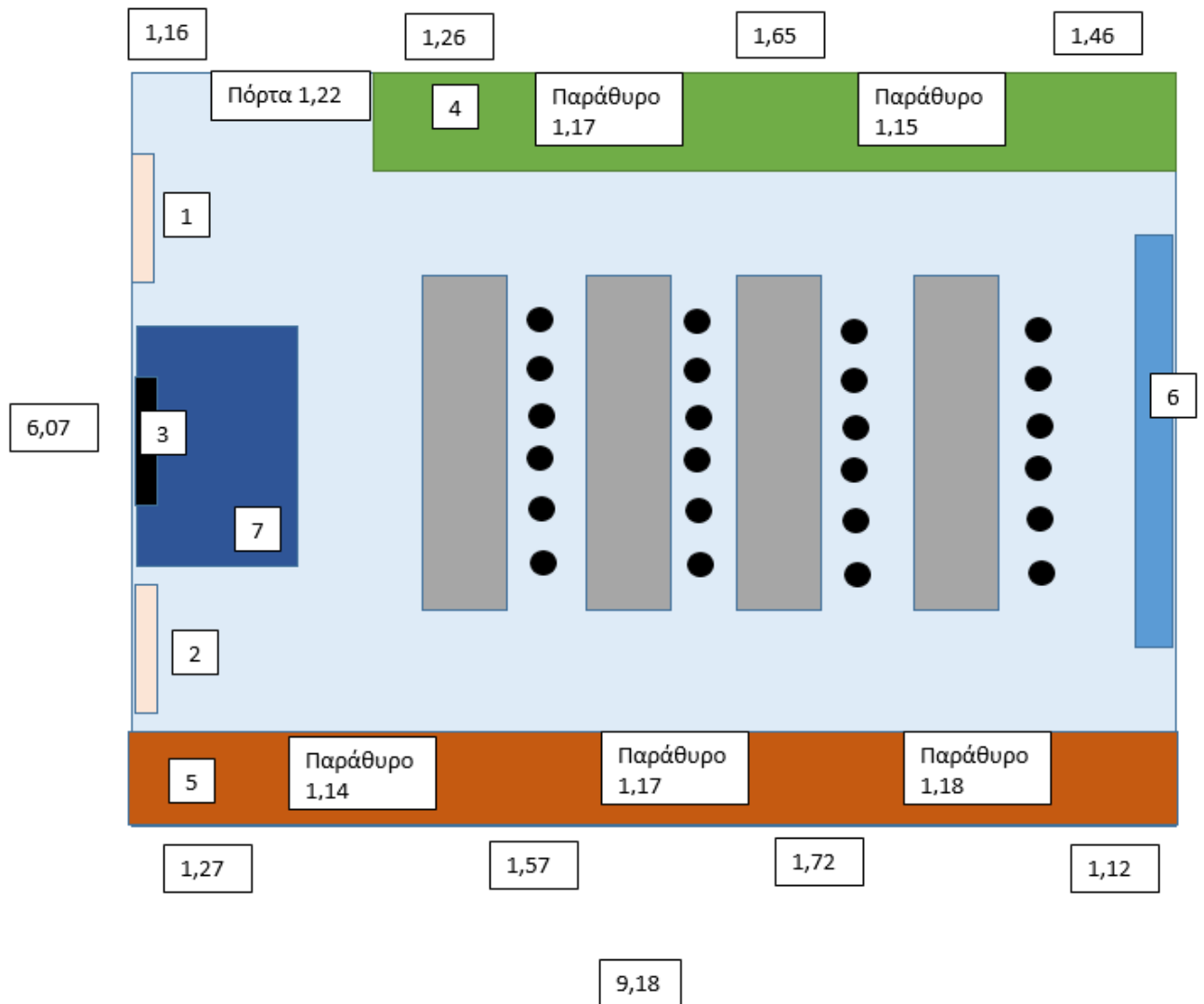
Νεροχύτες – Ντουλάπια

Στο χώρο στην μία πλευρά υπάρχει ήδη παροχή για νερό και αποχέτευσή οπότε προτείνεται στην ίδια πλευρά κάτω από τα παράθυρα να τοποθετηθούν τρεις νεροχύτες και από κάτω ντουλάπια σε όλο το μήκος του τοίχου ως αποθηκευτικός χώρος. Εδώ θα μπορούσαν να μπουν οι τροχοί για την αγγειοπλαστική, οι επιτραπέζιοι αργαλειοί κ.α.

Κάτοψη 2: Πρόχειρο σκαρίφημα. Περιμετρικά παρουσιάζεται το πλάτος των συρταριών και τον ντουλαπιών ανά πλευρά, αφαιρείται ο ελάχιστος δυνατός χώρος για τους διαδρόμους και δηλώνεται ο εναπομείναντας χώρος για την κατασκευή των πάγκων εργασίας και την τοποθέτηση καρεκλών για τα μαθήματα των εργαστηρίων.

Στις ενότητες 2 3 7 6 από μία επιδαπέδια προθήκη με γυαλί κάτω από το παράθυρο. Στις ενότητες 5 και 4 από μία επιδαπέδια προθήκη. Όλες οι προθήκες θα είναι 1μ X 70 εκ. Σε όλες τις ενότητες Banner.

Χωροταξική Μελέτη με σχέδιο Εργαστηριακού Χώρου

1. Πληροφορίες για το σχολείο (Banner)
2. Πληροφορίες για τα προγράμματα (Banner)
3. Οθόνη προβολής με ηλεκτρονικό υπολογιστή
4. Συρτάρια (πλάτος 70 εκ)
5. Νεροχύτες – Ντουλάπια (πλάτος 70 εκ)
6. Καβαλέτα κρεμαστά στον τοίχο
7. Εξέδρα για διδάσκοντα (πλάτος 1.10μ)
8. Πάγκοι εργασίας (πλάτος 50 εκ)

Κάτοψη 3: Χωροταξική Μελέτη με σχέδιο Εργαστηριακού Χώρου.

Ο επισκέπτης αφού επισκεφτεί το Κέντρο Πληροφόρησης και λάβει τις πληροφορίες που προσφέρονται θα μπορεί να εμπλουτίσει τις γνώσεις του, με επισκέψεις στα σημαντικά μνημεία της ευρύτερης περιοχής και εκκλησιαστικά μουσεία, εικονοφυλάκια και σκευοφυλάκια, όπως λ.χ. του παρεκκλησίου του Αγίου Θεοδώρου στη Λεμίθου, του Βυζαντινού Μουσείου στον Πεδουλά, του Εικονοσκευοφυλακίου στον ναό του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου στον Πρόδρομο και τον ναό του Αγίου Γεωργίου στα Καμινάρια, το εσωτερικό του οποίου είναι από μόνο του μουσειακός χώρος, καθώς έχουν μεταφερθεί και εκτίθενται εκεί όλα τα αντικείμενα από το παλαιό μουσείο που υπήρχε στην κοινότητα. Στα μουσεία αυτά ο επισκέπτης μπορεί να προμηθευτεί έντυπο υλικό, εκδόσεις ή και ενθύμια με αναπαραγωγές από τα εκθέματα. Στις εκκλησίες που βρίσκονται σε λειτουργία τόσο στην πλησιόχωρη Λεμίθου, όσο και στις γύρω κοινότητες ο επισκέπτης θα μπορεί να επιβεβαιώσει τις πληροφορίες που έλαβε από τις πινακίδες στο ΚΠΒΜΚΠΛ, να δει βυζαντινούς ναούς, στον Καλοπαναγιώτη και στον Οίκο, το αρχιτεκτονικό παραδοσιακό τύπο του ξυλόστεγου ναού του Τροόδου (13^{ος} αιώνας εξής) και τις παραλλαγές και να γνωρίσει την εξέλιξη της ναοδομίας στην περιοχή έως και τον 20ό αιώνα.

Κανονισμός πυροπροστασίας

Επισυνάπτεται ο κανονισμός 6/2003 από την ιστοσελίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι απαραίτητη πρόνοια σε δημόσια κτήρια που γνωρίζει ο αρχιτέκτονας, ο οποίος θα πρέπει να δώσει και τη λύση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ _ 6 / 2003 ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ “ΣΤ” _ ΧΩΡΟΙ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

1. Γενικά 1.1. Στους χώρους συνάθροισης κοινού περιλαμβάνονται τα κτίρια ή τα τμήματα κτιρίων στα οποία συγκεντρώνεται το κοινό για κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές, ψυχαγωγικές, επιστημονικές και αθλητικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες καθώς και για την αναμονή συγκοινωνιακών μέσων. Ταξινομούνται για τις ανάγκες του Κανονισμού αυτού στις ακόλουθες κατηγορίες ανάλογα με τη χρήση: ΣΤ1: Θέατρα, κινηματογράφοι, συνεδριακά κέντρα, αίθουσες διαλέξεων, συναυλιών, δικαστηρίων, αμφιθέατρα, μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες σχολών χορού, ναοί κλπ. ΣΤ2: Χώροι εκθέσεων, μουσεία, χώροι αναμονής συγκοινωνιακών μέσων, χώροι αναμονής θεαμάτων (φουαγιέ), τράπεζες με μικτό εμβαδόν άνω των 70 τ.μ. κλπ. ΣΤ3: Εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, καφενεία, κέντρα διασκέδασης, λέσχες, μπαρ κλπ. ΣΤ4: Χώροι αθλητικών εκδηλώσεων και χώροι των γυμναστηρίων που χρησιμοποιούνται για αποδυτήρια, σάουνα και λουτρά. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή μόνο σε χώρους συνάθροισης κοινού με πληθυσμό άνω των 50 ατόμων. 1.2. Για τους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού εφαρμόζονται συμπληρωματικές και τροποποιητικές διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου αυτού. 1.3. Για χώρους συνάθροισης κοινού χωρητικότητας κάτω των 50 ατόμων που λειτουργούν σε κτίρια και εφ’ όσον ζητείται από τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες χορήγηση πιστοποιητικού πυροπροστασίας, τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας θα υποδεικνύονται ύστερα από αυτοψία από Αξιωματικό Πυροπροστασίας συντάσσοντας έκθεση επιθεώρησης. Για τους παραπάνω χώρους ο ενδιαφερόμενος για να λάβει πιστοποιητικό πυροπροστασίας πρέπει να προσκομίσει στην Πυροσβεστική Υπηρεσία σχέδια (κατόψεις) που να δείχνουν την οικοδομή όπως εγκρίθηκε από την Αρμόδια οικοδομική Αρχή. 1.4. Για χώρους συνάθροισης κοινού χωρητικότητας πάνω από 50 άτομα η Πυροσβεστική Υπηρεσία δύναται να χορηγεί πιστοποιητικό πυροπροστασίας, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται από τον παρόντα Κανονισμό ανεξάρτητα εάν η Αρμόδια Οικοδομική Αρχή δεν

έχει εκδώσει Πιστοποιητικό Έγκρισης 2. Οδεύσεις διαφυγής 2.1. Σχεδιασμός 2.1.1. Υπολογισμός του πληθυσμού 2.1.1.1. Για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε χώρου συνάθροισης κοινού λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επιφάνειες δαπέδων των χώρων που προορίζονται για την εκάστοτε δραστηριότητα (περιλαμβάνονται και οι 27 2 διάδρομοι κυκλοφορίας που βρίσκονται μέσα σ' αυτούς). Δηλαδή αφαιρούνται η κουζίνα, τουαλέτες, αποθήκες και λοιποί βοηθητικοί χώροι οι οποίοι αποτυπώνονται στο σχέδιο κάτοψης. Ο πληθυσμός κάθε χώρου συνάθροισης κοινού υπολογίζεται ως εξής: (ι) Χώροι με σταθερές θέσεις. Όπου υπάρχουν σταθερές θέσεις με: (α) Ατομικά καθίσματα, είναι ίσος με τον αριθμό καθισμάτων (β) Συνεχή καθίσματα (πάγκους, κερκίδες κλπ) υπολογίζεται με βάση την αναλογία 1 άτομο / 0,50 μ. μήκους καθίσματος. (ιι) Χώροι χωρίς σταθερές θέσεις. Όπου δεν υπάρχουν σταθερές θέσεις και έχουμε συνάθροιση κοινού όπως: (α) Κοινό σε αμφιθέατρο, σε χώρο συναυλιών, διαλέξεων, διδασκαλίας, συνεδρίασης δικαστηρίου, σε θέατρο, κινηματογράφο, θεατές σε χώρους αθλητικών εκδηλώσεων, κοινό σε ναούς, σε κέντρα διασκέδασης, μπαρ και σε συναφείς με τα προηγούμενα συναθροίσεις, υπολογίζεται 1 άτομο / 0,50 τ.μ. εμβαδού δαπέδου. (β) Κοινό σε εστιατόρια, καφενεία, ζαχαροπλαστεία, λέσχες, σε αίθουσες συνεδριάσεων σε μουσεία, βιβλιοθήκες, μόνιμα εκθεσιακά κέντρα, αποδυτήρια και σε συναφείς με τα προηγούμενα συναθροίσεις, υπολογίζεται 1 άτομο / 1,10 τ.μ. εμβαδού δαπέδου. (γ) Κοινό σε χώρους αναμονής συγκοινωνιακών μέσων, προσωρινών εκθέσεων και σε χώρους πιθανής συνάθροισης όρθιων ατόμων, υπολογίζεται 1 άτομο / 0,30 τ.μ. εμβαδού δαπέδου. (δ) Αθλούμενους σε χώρους άσκησης και αθλοπαιδιών, όπως σε αγωνιστικούς χώρους γυμναστηρίων, σε αίθουσες γυμναστικής κλπ, υπολογίζεται 1 άτομο / 5 τ.μ. εμβαδού δαπέδου. (ε) Αθλούμενους σε αίθουσες δεξαμενών και κολυμβητηρίων, υπολογίζεται 1 άτομο / 5 τ.μ. επιφάνειας νερού. (ζ) Για τον υπολογισμό των παραπάνω εμβαδών, περιπτώσεις (I) και (II), λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επιφάνειες των δαπέδων των χώρων που προορίζονται για την εκάστοτε δραστηριότητα (περιλαμβάνονται και οι διάδρομοι κυκλοφορίας που βρίσκονται μέσα σε αυτούς).

2.1.1.2. Κατά τον υπολογισμό του πληθυσμού ενός χώρου συνάθροισης κοινού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα παρακάτω: (α) Ένας χώρος συνάθροισης κοινού μπορεί να έχει μια αποκλειστική δραστηριότητα ή να προσφέρεται για πολλαπλές μη ταυτόχρονες δραστηριότητες π.χ. αγωνιστικός χώρος αθλητικής εγκατάστασης. 3 (β) Ένας χώρος συνάθροισης κοινού μπορεί κατά την λειτουργία του να έχει διαφορετικές πυκνότητες συγκέντρωσης του κοινού κατά περιοχές του π.χ. περιοχή με βάσεις σταθερές και περιοχή χωρίς σταθερές θέσεις. (γ) Ένας

ενιαίος χώρος μπορεί να έχει περιοχές με διαφορετικές δραστηριότητες συνάθροισης κοινού ταυτόχρονα π.χ. αίθουσα αεροδρομίου, αθλητική αίθουσα. Για την περίπτωση (α) ως πληθυσμός του χώρου θεωρείται αυτός της δυσμενέστερης δραστηριότητας. Για τις περιπτώσεις (β) και (γ) πληθυσμός του χώρου θεωρείται το άθροισμα των επί μέρους συναθροίσεων. 2.1.1.3. Σε περιοχές χώρου συνάθροισης κοινού όπου δεν καθορίζεται από τη μελέτη η χρήση τους, ο πληθυσμός θα υπολογίζεται με την αναλογία 1 άτομο / 0,30 τ.μ. εμβαδού δαπέδου τους. Εξαιρούνται οι περιοχές όπου σαφώς οριοθετούνται για την κυκλοφορία του κοινού με σταθερά στοιχεία. 2.1.1.4. Στις περιπτώσεις που από άλλες διατάξεις προκύπτει σ' ένα χώρο συνάθροισης μεγαλύτερος αριθμός ατόμων από τον αριθμό που προκύπτει από τις προηγούμενες παραγράφους ο μεγαλύτερος αυτός αριθμός ατόμων ισχύει ως πληθυσμός. 2.1.1.5. Σε θέατρα, κινηματογράφους, κέντρα διασκέδασης και συναφείς χώρους συνάθροισης κοινού όπου εισέρχονται άτομα στο κτίριο σε χρόνο που δεν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις γι' αυτά αλλά τους επιτρέπεται να περιμένουν σε προθαλάμους ή άλλους χώρους αναμονής μέχρι να υπάρξουν θέσεις πρέπει να τηρούνται τα ακόλουθα: (α) Ο πληθυσμός του χώρου αναμονής υπολογίζεται 1 άτομο / 0,30 τ.μ. εμβαδού δαπέδου (χρήση αναμονή όρθιων ατόμων). (β) Ο πληθυσμός αυτός του χώρου αναμονής αθροίζεται στον πληθυσμό της αίθουσας συνάθροισης ώστε να προκύψει ο συνολικός πληθυσμός του συγκροτήματος. (γ) Θα υπάρχει πρόνοια για τις οδεύσεις διαφυγής και τις εξόδους όπως αναφέρεται σε επόμενες παραγράφους. 2.1.2. Παροχή οδεύσεων Η παροχή όδευσης διαφυγής ανά μονάδα πλάτους (0.60 μ.) καθορίζεται σε: (α) 100 άτομα για τις οριζόντιες οδεύσεις (διάδρομοι, πόρτες) (β) 60 άτομα για τις κατακόρυφες οδεύσεις (σκάλες, ράμπες) 2.1.3. Αριθμός και πλάτη εξόδων Από κάθε σημείο συνάθροισης κοινού πρέπει να εξασφαλίζεται διαφυγή προς δύο τουλάχιστον εξόδους με διαφορετική όδευση προς κάθε μια. Όταν ο χώρος διαιρείται σε δύο μέρη ή κατανέμεται σε δυο επίπεδα με διαφορά στάθμης τουλάχιστον 1,10 μ. θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μία ξεχωριστή έξοδος για κάθε τμήμα. Οι εξοδοί πρέπει να είναι απομακρυσμένες μεταξύ τους και σε τέτοια διάταξη ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα να φραχθούν συγχρόνως οι οδεύσεις προς περισσότερες από μία εξόδους σε περίπτωση μιας εστίας πυρκαγιάς. 4 Σχετικά με τους χώρους αναμονής της παράγραφο 2.1.1.5. του παρόντος άρθρου πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε η αναμονή του κοινού να περιορίζεται σε περιοχές τέτοιες που δεν θα παρενοχλούν ή εμποδίζουν τις οδεύσεις και εξόδους και δεν θα καταλαμβάνουν το απαιτούμενο πλάτος τους. Ο αριθμός και τα ελάχιστα πλάτη εξόδων κινδύνου δίνονται στον

παρακάτω πίνακα ΣΤ1. Πίνακας ΣΤ1 Πληθυσμός (άτομα) Ελάχιστος αριθμός εξόδων κινδύνου
Ελάχιστο πλάτος κάθε εξόδου Μέχρι 100 2 0,90 μ. 101 - 300 2 1,20 μ. 301 - 450 2 1,80 μ. 451
- 600 3 1,80 μ. 601 - 800 4 1,80 μ. 801 - 1000 5 1,80 μ. Για κάθε 250 άτομα επιπλέον
προστίθεται μία τουλάχιστον έξοδος με ελάχιστο πλάτος 1.80 μ. Το απαιτούμενο πλάτος
κάθε εξόδου κινδύνου υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των ατόμων που διέρχονται από
αυτήν και δεν είναι μικρότερο από το ελάχιστο πλάτος που αναφέρεται στον Πίνακα ΣΤ1.

2.1.4. Μήκος οδεύσεων Το μέγιστο μήκος πραγματικής απροστάτευτης όδευσης διαφυγής,
σε περίπτωση δυο εξόδων, δεν πρέπει να ξεπερνά τα 45 μ. 2.1.5. Απαιτήσεις για χώρους με
σταθερές θέσεις 2.1.5.1. Σε χώρους συνάθροισης κοινού με σταθερές θέσεις ισχύουν
επιπλέον τα εξής: (ι) Σειρές καθισμάτων που περικλείονται από δύο διαμήκεις διαδρόμους
δεν πρέπει να περιλαμβάνουν περισσότερα από 16 καθίσματα. Όταν έχουν πρόσβαση μόνο
προς ένα διαμήκη διάδρομο το όριο είναι 8 καθίσματα εφόσον η ελεύθερη οριζόντια
απόσταση (EOA) μεταξύ των καθισμάτων διαδοχικών σειρών μετρούμενη σε μη
αναδιπλωμένα καθίσματα είναι μεταξύ 0,30 μ. (ελάχιστη επιτρεπτή) και 0,35 μ. (Σχήμα ΣΤ1).

Σχήμα ΣΤ1 5 (ιι) Όταν η ελεύθερη οριζόντια απόσταση (ι) μεταξύ των καθισμάτων είναι από
0,35 μ. και άνω, τότε επιτρέπονται μέχρι 12 και 24 καθίσματα σε κάθε σειρά με πρόσβαση
προς ένα ή δύο διαμήκεις διαδρόμους αντίστοιχα. (iii) Κατ' εξαίρεση δεν υπάρχει
περιορισμός στον αριθμό καθισμάτων κάθε σειράς αν ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:
(α) Το μήκος όδευσης διαφυγής από κάθε καθίσμα μέχρι μια τουλάχιστον έξοδο κινδύνου
δεν υπερβαίνει τα 15 μέτρα. (β) Στο τέλος κάθε σειράς καθισμάτων υπάρχουν διαμήκεις
διάδρομοι ή έξοδοι κινδύνου. Οι διαμήκεις αυτοί διάδρομοι πρέπει να οδηγούν σε
κατεύθυνση αντίθετη από τον χώρο που βρίσκεται η σκηνή ή τμήμα του χώρου στο οποίο
επικεντρώνεται το ενδιαφέρον των θεατών. (γ) Η ελεύθερη οριζόντια απόσταση (ι) μεταξύ
των καθισμάτων είναι υποχρεωτικά 0,40 μ. έως 0,50 μ. 2.1.5.2. Ειδικά σε χώρους με σταθερές
θέσεις οι οποίες είναι διαμορφωμένες σε διαδοχικούς αναβαθμούς του δαπέδου με
ελάχιστη υψομετρική διαφορά 0,35 μ. και χρησιμοποιούνται είτε απ' ευθείας για καθίσματα
(κερκίδες αθλητικών χώρων, θεάτρων κλπ, είτε για την τοποθέτηση άλλων καθισμάτων πάνω
σ' αυτούς ισχύουν τα εξής: (ι) Το πλάτος του αναβαθμού πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,85
μ. (ιι) Σε αναβαθμούς με σταθερά καθίσματα τοποθετημένα επάνω τους η ελεύθερη
απόσταση (ι) μεταξύ των καθισμάτων διαδοχικών σειρών μετρούμενη σε μη αναδιπλωμένα
καθίσματα, πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,30 μ. Όταν το (ι) είναι μεταξύ 0,30 και 0,35 μ. τότε
σε κάθε σειρά επιτρέπονται μέχρι 8 καθίσματα από την κάθε πλευρά διαμήκους διαδρόμου.

Όταν το (ι) είναι από 0,35 μ. και άνω επιτρέπονται μέχρι 12 καθίσματα. Το (ι) μετράται σε μη αναδιπλωμένα καθίσματα (Σχήμα ΣΤ1). (ιι) Όταν χρησιμοποιούνται απ' ευθείας οι αναβαθμοί χωρίς να στερεώνονται επάνω τους καθίσματα τότε επιτρέπονται σε κάθε σειρά μέχρι 12 θέσεις από την κάθε πλευρά διαμήκους διαδρόμου. 2.1.5.3. Γενικά στους χώρους συνάθροισης κοινού με σταθερές θέσεις τα πλάτη των διαμήκων και εγκάρσιων διαδρόμων υπολογίζονται έτσι ώστε να εξυπηρετούν την παροχή του πληθυσμού κατά την διαφυγή. Το ελάχιστο πλάτος του διαδρόμου που εξυπηρετεί λιγότερες από 60 θέσεις ορίζεται σε 0,90 μ. Για περισσότερες από 60 θέσεις το ελάχιστο πλάτος καθορίζεται σε 1,00 μ. όταν οι θέσεις βρίσκονται στη μια πλευρά του διαδρόμου και σε 1,10 μ. όταν οι θέσεις βρίσκονται και από τις δυο πλευρές του διαδρόμου. Σε χώρους με διαδοχικούς αναβαθμούς το ελάχιστο πλάτος του διαδρόμου ορίζεται σε 1,10 μ. Διάδρομοι με κλίση μικρότερη του 1:8 διαμορφώνονται σε ράμπες ενώ με μεγαλύτερη κλίση διαμορφώνονται σε σκάλες. Σε διαμήκεις ή εγκάρσιους διαδρόμους απαγορεύεται το μήκος των αδιεξόδων να είναι μεγαλύτερο από 12 μ. 2.1.6. Πλάτος τελικών εξόδων Το πλάτος των τελικών εξόδων καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της 6 παραγράφου 2.1.1. του άρθρου 2, Οδεύσεις διαφυγής του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. Ο αριθμός των απαιτούμενων πυροπροστατευμένων οδεύσεων διαφυγής δεν πρέπει να μειώνεται μέχρι τις τελικές εξόδους. 2.2. Πυροπροστασία Τα δομικά στοιχεία του περιβλήματος της πυροπροστατευμένης όδευσης διαφυγής - πυροπροστατευμένοι προθάλαμοι κλιμακοστάσια και διάδρομοι που αρχίζουν όταν εξαντλείται το όριο της απόστασης για το απροστάτευτο τμήμα - πρέπει να έχουν δείκτη πυραντίστασης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του πίνακα ΣΤ2, παράγραφο 3.1. του παρόντος Κανονισμού. Σε κτίρια που περιλαμβάνουν χώρους συνάθροισης κοινού το δάπεδο των οποίων βρίσκεται σε στάθμη υψηλότερη των 15 μέτρων πρέπει να προβλέπεται ανελκυστήρας πυροσβέστη σύμφωνα με την παράγραφο 3.2.17. του Άρθρου 3, Δομική Πυροπροστασία του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. 2.3. Φωτισμός - σήμανση Όλοι οι χώροι συνάθροισης κοινού και οι οδεύσεις διαφυγής πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με σύστημα φωτισμού ασφαλείας, σύμφωνα με την παράγραφο 2.6. του άρθρου 2, Οδεύσεις διαφυγής του περί Πυροπροστασίας Νόμου. Σε αίθουσες όπου γίνονται παραστάσεις ή προβολές ο φωτισμός των δαπέδων των οδεύσεων διαφυγής επιτρέπεται να ελαττώνεται μέχρι την τιμή των 2 lux κατά την διάρκεια των παραστάσεων. Η σήμανση των οδεύσεων διαφυγής πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2.7. του άρθρου 2, Οδεύσεις Διαφυγής του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. 3. ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 3.1. Τα φέροντα δομικά στοιχεία

καθώς και τα δομικά στοιχεία που διαχωρίζουν τα πυροδιαμερίσματα, δεν επιτρέπεται να έχουν δείκτη πυραντίστασης μικρότερο από τον αναφερόμενο στον πίνακα ΣΤ2. Δεν υπάρχει απαίτηση δείκτη πυραντίστασης για τις μη βατές οροφές (όπου είναι δυνατή η ανάβαση μόνο για επισκευή ή συντήρηση) αρκεί τα υλικά που συνθέτουν τον φέροντα οργανισμό τους να είναι περιορισμένης καυστότητας. Πίνακας ΣΤ2 Ελάχιστοι επιτρεπόμενοι δείκτες πυραντίστασης

Κατηγορία	Μονώροφα	Πολυώροφα	(2) Υπόγεια	Εγκατάσταση καταιονητήρων (3) συντελεστής
ΣΤ1	30 λεπτά	60 λεπτά	90 λεπτά	(1) 0,5
ΣΤ3	60 λεπτά	90 λεπτά	90 λεπτά	(1) 0,5
ΣΤ4	30 λεπτά	30 λεπτά	60 λεπτά	(1) 0,5

Μειώνεται σε 60 λεπτά για υπόγεια με εμβαδόν μικρότερο από 150 τ. μέτρα. (2) Οι εξώστες των αιθουσών υπολογίζονται ως όροφοι. (3) Συντελεστής μείωσης του δείκτη για κάθε περίπτωση. 7 3.2. Χώρος συνάθροισης κοινού ο οποίος βρίσκεται σε ισόγειο μονώροφο κτίριο ή σε ισόγειο μονώροφο τμήμα κτιρίου δεν απαιτείται να υποδιαιρείται σε επί μέρους πυροδιαμερίσματα. Το ίδιο ισχύει και αν ακόμα υπάρχουν επάλληλες κερκίδες ή εξώστες ανοικτοί στο χώρο αυτό. Επίσης το ίδιο ισχύει και αν ακόμα υπάρχει ένας υπόγειος όροφος εφόσον είναι ενιαίος με τον χώρο του ισογείου. Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις ορίζεται μέγιστος επιτρεπόμενος όγκος πυροδιαμερίσματος 7.000 κυβικά μέτρα. Η εγκατάσταση καταιονητήρων συνεπάγεται την αύξηση του μέγιστου επιτρεπόμενου όγκου πυροδιαμερίσματος από 7.000 σε 10.500 κυβικά μέτρα εκτός των περιπτώσεων (γ) και (δ) της παράγραφο 4.3. του παρόντος άρθρου. 3.3. Για δευτερεύοντες ή βοηθητικούς χώρους που εξυπηρετούν τους χώρους συνάθροισης κοινού π.χ. μηχανοστάσια, λεβητοστάσια, υποσταθμούς, ξυλουργεία, εργαστήρια χρωμάτων, πλυντήρια, μαγειρεία, θαλάμους μεγάλων μετασχηματιστών, πινάκων φωτισμού κλπ εφόσον εμπίπτουν στην κατηγορία των επικίνδυνων χώρων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1.3.3. του άρθρου 1, Γενικές διατάξεις και ερμηνείες του περί Πυροπροστασίας Νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ίδιας παραγράφου και της παραγράφου 3.2.4. του άρθρου 3, Δομική Πυροπροστασία του περί Πυροπροστασίας Νόμου. Όλοι οι επικίνδυνοι χώροι πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα ανοίγματα εξαερισμού και να μη τοποθετούνται από κάτω ή σε άμεση γειτονία με τις τελικές εξόδους. 3.4. Για τα εσωτερικά τελειώματα ισχύει η παράγραφο 3.2.15. του άρθρου 3, Δομική Πυροπροστασία του περί Πυροπροστασίας Νόμου. Αίθουσες μικρότερες των 30 τ.μ. μπορεί να έχουν εσωτερικά τελειώματα στους τοίχους και στις οροφές μέχρι και κατηγορία 3. 3.5. Σε περίπτωση χώρων συνάθροισης κοινού πολλαπλών χρήσεων λαμβάνονται οι δείκτες και τα μεγέθη των παραγράφο 3.1., 3.2., και 3.4. πιο πάνω που αντιστοιχούν στη

δυσμενέστερη χρήση. 4. Ενεργητική πυροπροστασία 4.1. Σε όλους τους χώρους συνάθροισης κοινού που ανήκουν στις κατηγορίες ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ4 και έχουν πληθυσμό πάνω από 300 άτομα πρέπει να εγκαθίσταται χειροκίνητο ηλεκτρικό σύστημα συναγερμού σύμφωνα με την παράγραφο 4.2.1. του άρθρου 4, Ενεργητικά μέτρα Πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. Η ίδια απαίτηση ισχύει και για χώρους συνάθροισης κοινού της κατηγορίας ΣΤ3 με πληθυσμό πάνω από 200 άτομα. Το σύστημα συναγερμού έχει ως σκοπό την έγκαιρη προειδοποίηση των εργαζομένων στο χώρο και των ατόμων που συμπράττουν στην εκδήλωση. Το κοινό ειδοποιείται μετά την επιβεβαίωση του συμβάντος. Όπου απαιτείται για την καλύτερη προστασία του κοινού και πάντως σε αίθουσες κινηματοθεάτρων και αίθουσες με πληθυσμό πάνω από 1.500 άτομα πρέπει να εγκαθίσταται μεγαφωνικό σύστημα και να προβλέπεται η δυνατότητα ειδοποίησης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας από ένα ορισμένο 8 σημείο, οποιαδήποτε στιγμή και με άμεσο τρόπο. 4.2. Στους επικίνδυνους χώρους καθώς και σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων υψηλού βαθμού κινδύνου τοποθετείται αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης σύμφωνα με την παράγραφο 4.2.2. του άρθρου 4, Ενεργητικά μέτρα Πυροπροστασίας του Περί πυροπροστασίας Νόμου. 4.3. Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης πρέπει να εγκαθίσταται: (α) Στους χώρους της παράγραφο 4.2. σε συνδυασμό με το σύστημα πυρανίχνευσης όπου απαιτείται. (β) Στη σκηνή και τους βοηθητικούς χώρους των θεάτρων όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5.1. (γ) Στους χώρους συνάθροισης κοινού που βρίσκονται κάτω από τον κατώτερο όροφο εκκένωσης. (δ) Στους χώρους συνάθροισης κοινού που βρίσκονται από τον πέμπτο όροφο και άνω. Όπου εγκαθίσταται αυτόματο σύστημα καταιόνησης με νερό το ειδικό υδραυλικό δίκτυο των καταιονητήρων εφόσον εξυπηρετεί μέχρι έξι κεφαλές καταιονητήρων για κάποιο απομονωμένο χώρο επιτρέπεται κατ' εξαίρεση των απαιτήσεων της παράγραφο 4.3.2. του άρθρου 4 , Ενεργητικά μέτρα πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου, να συνδεθεί απευθείας με το εσωτερικό υδραυλικό δίκτυο νερού του κτιρίου, εφόσον αυτό έχει τη δυνατότητα να παρέχει έξι λίτρα νερού ανά πρώτο λεπτό και ανά τετραγωνικό μέτρο σε ολόκληρη την επιφάνεια του προστατευόμενου χώρου και την απαιτούμενη πίεση για τη σωστή λειτουργία των καταιονητήρων. Μεταξύ του ειδικού υδραυλικού δικτύου αυτών των καταιονητήρων και του εσωτερικού υδραυλικού δικτύου νερού του κτιρίου πρέπει να παρεμβάλλεται βάνα με ασφαλιστικό μηχανισμό που την κλειδώνει στην ανοιχτή θέση. 4.4. Αυτόματο σύστημα κατάσβεσης τοπικής εφαρμογής διοξειδίου του άνθρακα ξηρής σκόνης ή άλλου κατάλληλου εγκεκριμένου κατασβεστικού

υλικού πρέπει να τοποθετείται σε κάθε είδους μαγειρεία. Το σύστημα πρέπει να προστατεύει το χώρο πάνω από τις εστίες και μέσα στην καπναγωγό μετά από τα φίλτρα.

4.5. Μόνιμο πυροσβεστικό δίκτυο τυλικτών νερού σύμφωνα με την παράγραφο 4.3.3. του άρθρου 4, Ενεργητικά μέτρα πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου, πρέπει να εγκαθίσταται:

- (α) Σε χώρους συνάθροισης κοινού με πληθυσμό περισσότερο από 200 άτομα.
- (β) Σε χώρους όπου η στάθμη δαπέδου βρίσκεται ψηλότερα από τον πέμπτο όροφο, συμπεριλαμβανομένου.
- (γ) Σε χώρους όπου είναι αντικειμενικά δύσκολη η προσέγγιση από το εξωτερικό του κτιρίου με εύκαμπτους σωλήνες.
- (δ) Στη σκηνή των θεάτρων όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5.1. 4.6. Σε όλους τους χώρους συνάθροισης κοινού πρέπει να τοποθετούνται δύο τουλάχιστον φορητοί πυροσβεστήρες κοντά στις σκάλες και στις εξόδους κινδύνου σε θέσεις όπου κανένα σημείο της κάτοψης να μην απέχει περισσότερο από 15 μέτρα από τον πλησιέστερο πυροσβεστήρα.

9 5. Ειδικές για θέατρα και κινηματογράφους 5.1. Σκηνή θεάτρου 5.1.1. Κάθε θεατρική σκηνή εφοδιασμένη με αναρτημένο εξώστη ή διάδρομο εσχάρα ανάρτησης ή ικριώματα για κινητές σκηνογραφίες και κάθε σκηνή κλειστού τύπου με επιφάνεια δαπέδου πάνω από 60 τ.μ. πρέπει να διαθέτει αυτόματο σύστημα καταιόνησης με νερό σύμφωνα με την παράγραφο 4.3.2. του άρθρου 4, Ενεργητικά μέτρα πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου . Οι καταιονητήρες τοποθετούνται κάτω από την οροφή, κάτω από την εσχάρα ανάρτησης, στο υποσκήνιο, τους βοηθητικούς χώρους, τα καμαρίνια, τις αποθήκες και τα εργαστήρια που η χρήση τους είναι συνυφασμένη με τη λειτουργία της σκηνής. Καταιονητήρες πρέπει να τοποθετούνται κατά την περίμετρο όλων των ανοιγμάτων που αφήνονται στο πάτωμα της σκηνής.

5.1.2. Σε σκηνές με επιφάνεια δαπέδου μεγαλύτερη των 60 τ.μ. πρέπει να προβλέπονται ανοίγματα εξαερισμού με επιφάνεια τουλάχιστον 5% αυτής του δαπέδου της σκηνής. Το σύστημα αυτό του εξαερισμού πρέπει να λειτουργεί με χειροκίνητα μέσα αλλά συγχρόνως και με αυτόματο μηχανισμό ενεργοποιημένο από τη θερμότητα και τον καπνό. Όπου υπάρχει εγκατάσταση μηχανικού εξαερισμού η παραπάνω απαίτηση του φυσικού εξαερισμού θα πρέπει να πραγματοποιείται ανεξάρτητα από τον μηχανικό εξαερισμό και χωρίς τη λειτουργία των μηχανημάτων του μηχανικού εξαερισμού.

5.1.3. Στο άνοιγμα κάθε σκηνής όπως αυτή περιγράφεται στην παράγραφο 5.1.1. με επιφάνεια δαπέδου πάνω από 100 τ.μ. πρέπει να προβλέπεται πυράντοχο παραπέτασμα. Το παραπέτασμα κατασκευάζεται και εγκαθίσταται κατά τρόπο που όταν κλείσει να διακόπτει την διέλευση θερμών αερίων, φλογών και καπνού και να εμποδίζει την προσβολή του χώρου των θεατών από την ακτινοβολία που προέρχεται

από πυρκαγιά στη σκηνή. Το παραπέτασμα πρέπει να κλείνει αυτόματα. 5.1.4. Αντί των προβλεπομένων στην πιο πάνω παράγραφο επιτρέπεται να εφαρμοσθούν συγχρόνως όλα τα παρακάτω: (α) Ένα παραπέτασμα από άκαυστο αδιαφώτιστο ύφασμα με διάταξη αυτόματου κλεισίματος (β) Ένα αυτόματο σύστημα ψεκαστήρων νερού στις δυο πλευρές του παραπετάσματος. Το παραπέτασμα πρέπει να διατηρείται τελείως βρεγμένο σε όλη την επιφάνεια του επί 30 λεπτά. Η παροχή νερού ελέγχεται από βαλβίδα κατάλληλου τύπου. (γ) Το παραπέτασμα, οι ψεκαστές του παραπετάσματος, οι καταιονητήρες της σκηνής και τα ανοίγματα εξαερισμού πρέπει να μπαίνουν αυτόματα σε λειτουργία σε περίπτωση πυρκαγιάς, με εντολή από θερμικούς / θερμοδιαφορικούς πυραυλιχνευτές. Οι πυραυλιχνευτές τοποθετούνται σε διάταξη με μέγιστη απόσταση μεταξύ τους 3 μέτρα και καλύπτουν πλήρως την περιοχή που καλύπτεται με καταιονητήρες. (δ) Τα συστήματα προστασίας πρέπει να ενεργοποιούνται και χειροκίνητα μέσω χειριστηρίου στον σταθμό πυρκαγιάς (παράγραφος 5.1.5). 10 (ε) Όταν ενεργοποιείται η βαλβίδα ελέγχου των καταιονητήρων ή ψεκαστήρων πρέπει να δίδεται σήμα στο σταθμό ελέγχου πυρκαγιάς και να μπαίνει αυτόματα σε λειτουργία το σύστημα του εξαερισμού και να κλείνει το παραπέτασμα. 5.1.5. Σε χώρο μέσα ή δίπλα από τη σκηνή εγκαθίσταται ένας σταθμός ελέγχου πυρκαγιάς που περιέχει: (α) Φώτα ένδειξης του φωτισμού ασφαλείας και των δικτύων παροχής ενέργειας. (β) Χειροκίνητους διακόπτες για τη λειτουργία των ψεκαστήρων του παραπετάσματος και του εξαερισμού. (γ) Τα όργανα ελέγχου του συστήματος καταιονητήρων, παράγραφος 4.3.2. του άρθρου 4, Ενεργητικά μέτρα Πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. (δ) Δύο συστήματα συναγερμού ένα για τους χώρους της σκηνής και ένα για το κοινό. 5.1.6. Ο χώρος χειρισμού και ελέγχου των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων της σκηνής πρέπει να αποτελεί πυροδιαμέρισμα με δείκτη πυραντίστασης αντίστοιχο του απαιτούμενου για τον όροφο του κτιρίου. Απαγορεύεται εκεί να εγκαθίστανται οι πίνακες του κυρίως φωτισμού και του φωτισμού ασφαλείας των υπόλοιπων χώρων του θεάτρου. 5.1.7. Τα ανοίγματα επικοινωνίας με την σκηνή πρέπει να είναι πυράντοχα (30 λεπτών) και αυτοκλειόμενα. Εργαστήρια και χώροι αποθήκευσης ευφλέκτων υλικών δεν επιτρέπεται να επικοινωνούν με τη σκηνή. 5.1.8. Σε κάθε σκηνή πρέπει να υπάρχουν φορητοί πυροσβεστήρες πέραν των 6 κιλών με αναλογία ένας για κάθε 60 τ.μ. δαπέδου. 5.1.9. Σε σκηνές με επιφάνεια δαπέδου μικρότερη των 60 τ.μ. δεν είναι υποχρεωτικές οι παραπάνω απαιτήσεις. Πρέπει μόνο να υπάρχουν τουλάχιστον δύο πυροσβεστήρες βάρους 6 κιλών. 5.1.10. Στη σκηνή προβλέπονται δύο τουλάχιστον έξοδοι κινδύνου. Το ίδιο ισχύει και για τους βοηθητικούς χώρους της σκηνής και το

υποσκήνιο, του οποίου η μια έξοδος πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τη σκηνή. Η μέγιστη πραγματική απόσταση απροστάτευτης όδευσης γι' αυτούς τους χώρους είναι 22 μέτρα. Από εκεί και πέρα η όδευση διαφυγής πρέπει να είναι πυροπροστατευμένη.

5.2. Θάλαμοι προβολής ταινιών

5.2.1. Οι συσκευές προβολής τοποθετούνται σε ειδικούς θαλάμους προβολής, οι οποίοι στην είσοδο έχουν την επιγραφή «ΘΑΛΑΜΟΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΑΙΝΙΩΝ».

5.2.2. Οι θάλαμοι αυτοί πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(α) Να αποτελούν αυτοτελές πυροδιαμέρισμα με δείκτη πυραντίστασης αντίστοιχο του ορόφου του κτιρίου που βρίσκονται. 11

(β) Να διαθέτουν επαρκή εξαερισμό με παροχή αέρα από δύο τουλάχιστον αγωγούς προσαγωγής και ένα τουλάχιστον στόμιο απαγωγής. Το σύστημα πρέπει να εξασφαλίζει ανανέωση του αέρα μέσα στο θάλαμο ανά 3 λεπτά. Ο εκβαλλόμενος αέρας πρέπει να καταλήγει έξω από το κτίριο, ώστε να μην μπορεί να ανακυκλοφορήσει με το σύστημα προσαγωγής.

(γ) Σε κάθε συσκευή προβολής πρέπει να προβλέπεται αγωγός απαγωγής αέρα από κάθε λαμπτήρα που θα εκβάλλεται έξω από το κτίριο. Η ικανότητα απαγωγής κυμαίνεται από 6 - 8,5 κ.μ. ανά λεπτό, ανάλογα με το είδος της συσκευής προβολής ώστε η θερμοκρασία του περιβλήματος του λαμπτήρα σε λειτουργία, να μην υπερβαίνει σε καμιά περίπτωση τους 55° Κ.

6. Υπαίθριοι (μη στεγασμένοι) χώροι συνάθροισης κοινού

6.1. Έκταση

Οι παρακάτω διατάξεις συμπληρώνουν και τροποποιούν ορισμένες διατάξεις των παραγράφο 1 έως και 5 του άρθρου αυτού και αφορούν κάθε μη στεγασμένο (υπαίθριο χώρο) συνάθροισης κοινού του οποίου η όλη διαμόρφωση περιορίζει την ελεύθερη και άμεση διαφυγή του κοινού προς τα έξω από αυτόν ασφαλή χώρο π.χ. υπαίθριος κινηματογράφος και θέατρο, υπαίθριο κέντρο διασκέδασης, υπαίθριος αθλητικός χώρος όπως στάδιο κλπ και του οποίου απαραιτήτως όλες οι οδεύσεις διαφυγής μέχρι τις τελικές εξόδους δεν διέρχονται μέσα από κλειστούς χώρους.

6.2. Οδεύσεις διαφυγής

6.2.1. Σχεδιασμός

6.2.1.1. Ο υπολογισμός των αθλούμενων στους υπαίθριους αγωνιστικούς χώρους γηπέδων, σταδίων κλπ γίνεται με τη σχέση 1 άτομο / 5 τ.μ. επιφάνειας αγωνιστικού χώρου.

6.2.1.2. Η παροχή τόσο των οριζόντιων όσο και των κατακόρυφων οδεύσεων καθορίζεται σε 300 άτομα / μονάδα πλάτους (0,60μ.).

6.2.1.3. Από κάθε σημείο υπαίθριου χώρου συνάθροισης κοινού πρέπει να εξασφαλίζεται η διαφυγή προς δυο τουλάχιστον τελικές εξόδους. Στους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού δεν ισχύουν τόσο η έννοια της πυροπροστατευμένης όδευσης διαφυγής όσο και η έννοια της εξόδου κινδύνου, όλες δε οι έξοδοι προς τον ασφαλή χώρο θεωρούνται τελικές. Το μήκος όδευσης διαφυγής μέχρι την τελική έξοδο είναι απεριόριστο. Οι τελικές έξοδοι πρέπει κατά το δυνατόν να είναι

απομακρυσμένες μεταξύ τους και σε τέτοια διάταξη ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα να φραχθούν συγχρόνως. Ο αριθμός και τα ελάχιστα πλάτη των τελικών εξόδων δίνονται στον παρακάτω πίνακα: Πίνακας ΣΤ3 Πληθυσμός (άτομα) Ελάχιστος αριθμός τελικών εξόδων Ελάχιστο πλάτος κάθε εξόδου Μέχρι 450 2 1,20 μ. 451 - 900 3 1,80 μ. 12 901 - 1800 4 1,80 μ. 1801 - 2700 5 1,80 μ. Για κάθε 700 άτομα επιπλέον προστίθεται μία τουλάχιστον έξοδος με ελάχιστο πλάτος 1,80 μ.

6.2.2. Απαιτήσεις για χώρους με σταθερές θέσεις 6.2.2.1. Σε υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού με σταθερές θέσεις ισχύουν επί πλέον και τα εξής: (ι) Σειρές καθισμάτων που περικλείονται από δύο διαμήκεις διαδρόμους δεν πρέπει να περιλαμβάνουν περισσότερα από 48 καθίσματα. Όταν έχουν πρόσβαση μόνο προς ένα διαμήκη διάδρομο το όριο είναι 24 καθίσματα εφόσον η ελεύθερη οριζόντια απόσταση (ι) μεταξύ των καθισμάτων διαδοχικών σειρών μετρούμενη σε μη αναδιπλωμένα καθίσματα είναι μεταξύ 0,30 μ. (ελάχιστη επιτρεπτή) και 0,35 μ. (ιι) Όταν η ελεύθερη οριζόντια απόσταση (ι) μεταξύ των καθισμάτων είναι από 0,35 μ. και άνω τότε επιτρέπονται μέχρι 36 και 72 καθίσματα σε σειρά με πρόσβαση προς ένα και δυο διαμήκεις διαδρόμους αντίστοιχα.

6.2.2.2. Ειδικά σε χώρους με σταθερές θέσεις οι οποίες είναι διαμορφωμένες σε διαδοχικούς αναβαθμούς του δαπέδου με ελάχιστη υψομετρική διαφορά 0,35 μ. και χρησιμοποιούνται είτε απ' ευθείας για καθίσματα (κερκίδες αθλητικών χώρων, θεάτρων κλπ) είτε για την τοποθέτηση άλλων καθισμάτων πάνω σ' αυτούς ισχύουν τα εξής: (ι) Το πλάτος του αναβαθμού πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,85 μ. (ιι) Σε αναβαθμούς με σταθερά καθίσματα τοποθετημένα επάνω τους η ελεύθερη απόσταση (ι) μεταξύ των καθισμάτων διαδοχικών σειρών μετρούμενη σε μη αναδιπλωμένα καθίσματα πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,30 μ. Όταν το (ι) είναι μεταξύ 0,30 μ. και 0,35 μ. τότε σε κάθε σειρά επιτρέπονται μέχρι 24 καθίσματα από την κάθε πλευρά διαμήκους διαδρόμου. Όταν το (ι) είναι από 0,35 μ. και άνω επιτρέπονται μέχρι 36 καθίσματα. (ιιι) Όταν χρησιμοποιούνται απ' ευθείας οι αναβαθμοί χωρίς να στερεώνονται επάνω του καθίσματα τότε επιτρέπονται σε κάθε σειρά 36 θέσεις από την κάθε πλευρά του διαδρόμου.

6.2.2.3. Γενικά στους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού με σταθερές θέσεις τα πλάτη των διαμήκων και εγκάρσιων διαδρόμων υπολογίζονται έτσι ώστε να εξυπηρετούν την παροχή του πληθυσμού κατά τη διαφυγή. Ως ελάχιστο πλάτος διαδρόμου ορίζεται 0,90 μ.

6.2.3. Πυροπροστασία Η παράγραφος 2.2. του παρόντος άρθρου καθώς και οι παράγραφοι 1.3.3. του Άρθρου 1, Γενικές Διατάξεις και Ερμηνείες και 3.2.4. του άρθρου 3, Δομική Πυροπροστασία του Περί Πυροπροστασίας Νόμου δεν ισχύουν για τους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού.

6.2.4. Φωτισμός Ισχύουν τα αναφερόμενα στις

παραγράφους 2.6. και 2.7. του άρθρου 2, 13 Οδεύσεις Διαφυγής του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. 6.3. Ενεργητική πυροπροστασία (ι) Για τους υπαίθριους χώρους αθλητικών εκδηλώσεων να υπάρχει ικανός αριθμός υδροστομιών περιμετρικά της εγκατάστασης. (ιι) Στην περίπτωση υπαίθριων χώρων συνάθροισης κοινού υψηλού βαθμού κινδύνου, όπως αυτοί χαρακτηρίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.3.3. του Άρθρου 1, Γενικές Διατάξεις και Ερμηνείες του Περί Πυροπροστασίας Νόμου δεν ισχύουν οι απαιτήσεις ως προς την ενεργητική πυροπροστασία της παρούσας παραγράφου. Στους χώρους αυτούς π.χ. χώροι εμπορικών εκθέσεων απαιτείται η κατασκευή μόνιμου πυροσβεστικού δικτύου τυλικτῆρων νερού σύμφωνα με την παράγραφο 4.3.3. του Άρθρου 4. Ενεργητικά Μέτρα Πυροπροστασίας του Περί Πυροπροστασίας Νόμου. (ιιι) Για τους υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού εκτός των χώρων αθλητικών εκδηλώσεων ισχύει η παράγραφος 4.6. του άρθρου αυτού για τους φορητούς πυροσβεστήρες. 7. Ημιυπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού 7.1. Οι ημιυπαίθριοι χώροι συνάθροισης κοινού υπάγονται στις διατάξεις των κλειστών χώρων (παράγραφος 1 έως 5 του άρθρου αυτού) εκτός αν πληρούνται συγχρόνως οι παρακάτω προϋποθέσεις οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6 περί υπαίθριων χώρων συνάθροισης κοινού. (ι) Ο χώρος πρέπει να είναι ισόγειος. Δεν πρέπει να υπάρχουν άλλοι όροφοι πάνω απ' αυτόν ούτε να γίνεται χρήση του δώματος του. Επιτρέπεται η ύπαρξη υπογείου χώρου, ο οποίος όμως όταν δεν έχει λειτουργική σχέση με την κύρια χρήση του ισόγειου χώρου, πρέπει να αποτελεί πυροδιαμέρισμα. (ιι) Η ενιαία επιφάνεια του ημιυπαίθριου χώρου συνάθροισης κοινού δεν πρέπει να ξεπερνά τα 4.500 τ.μ. Όταν η επιφάνεια υπερβαίνει τα 4.500 τ.μ. λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα ανάλογα με τον τρόπο κατασκευής της στέγασης ώστε να παρεμποδίζεται η εξάπλωση της φωτιάς. (ιιι) Να μην εμποδίζεται η κυκλοφορία και διαφυγή του κοινού από την συσσώρευση καπνού. Για το λόγο αυτό πρέπει: (α) Κάθε δομικό στοιχείο της στέγης να απέχει το λιγότερο 3 μ. από το δάπεδο. (β) Το συνολικό άνοιγμα της παράπλευρης επιφάνειας να είναι τουλάχιστον το 50% αυτής. Η διάταξη των ανοιγμάτων πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να διευκολύνει κατά το δυνατόν την απαγωγή του καπνού. (γ) Όπου απαιτείται πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα ανοίγματα στη στέγαση για την απαγωγή του καπνού. 7.2. Στις διατάξεις της παραγράφου 6 περί υπαίθριων χώρων συνάθροισης κοινού του άρθρου αυτού υπάγονται επίσης και οι ημιυπαίθριες κερκίδες αρκεί να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις. (ι) Η προϋπόθεση (ιιι) της παράγραφο 7.1. 14 (ιι) Η όλη κατασκευή (κερκίδες, στέγαστρο, παράπλευρη επιφάνεια κλπ) να αποτελείται από άκαυστα υλικά. (ιιι) Όταν κάτω

από τις κερκίδες υπάρχουν χώροι οι οποίοι δεν έχουν λειτουργική σχέση με την κύρια χρήση της όλης κατασκευής τότε οι χώροι αυτοί πρέπει να αποτελούν πυροδιαμέρισμα. 8. Μετρητής ατόμων Για να μπορεί να γίνει έλεγχος του αριθμού των ατόμων που εισέρχονται σε δισκοθήκες, ορθάδικα ή άλλα υποστατικά παρόμοιας χρήσης (χωρίς σταθερά ακίνητα καθίσματα) πρέπει να εγκατασταθεί, στην είσοδο τους, ειδικός μετρητής ο οποίος να κάνει αυτόματα καταμέτρηση των εισερχόμενων και εξερχόμενων ατόμων στα υποστατικά. Καθορίζεται ότι η θύρα εισόδου / εξόδου των θαμώνων για σκοπούς καταμέτρησης, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως Έξοδος διαφυγής σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλης έκτακτης ανάγκης. Σε περίπτωση υφιστάμενων υποστατικών ή για υποστατικά που θα αλλάξουν χρήση σε δισκοθήκη, ορθάδικο ή άλλη παρόμοια χρήση, μπορεί να γίνει αποδεκτό και χειροκίνητο σύστημα καταμέτρησης εισερχόμενων και εξερχόμενων ατόμων ή άλλη μέθοδος η οποία να ικανοποιεί τον Διευθυντή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. 9. Χρονική ισχύς του Πιστοποιητικού πυροπροστασίας Τα πιστοποιητικά πυροπροστασίας που θα χορηγούνται σε κτίρια που περιλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία θα έχουν χρονική ισχύ ενός (1) έτους από την ημερομηνία έκδοσης τους.

Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ

Επισυνάπτεται ο κανονισμός από την ιστοσελίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι απαραίτητη πρόνοια σε δημόσια κτήρια που γνωρίζει ο αρχιτέκτονας, ο οποίος θα πρέπει να δώσει και τη λύση.

Κανονισμός 61. Η του Περί Οδών και Οικοδομών Νόμου για την χρήση κτηρίων από ανάπηρα πρόσωπα (κείμενο)

Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΝΟΜΟΣ

Κανονισμοί δυνάμει του άρθρου 19

Το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 19 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, εκδίδει τους ακόλουθους Κανονισμούς.

Κ.Δ.Π. 86/99

(1) Οι Κανονισμοί αυτοί θα αναφέρονται ως οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1999 και θα διαβάζονται μαζί με τους περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμούς του 1954 έως 1994 (που στο εξής θα αναφέρονται ως οι «βασικοί κανονισμοί») και οι βασικοί κανονισμοί και οι παρόντες Κανονισμοί θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμοί του 1954 έως 1999.

(2) Ο Κανονισμός 2 των βασικών κανονισμών τροποποιείται με την προσθήκη στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά των ακόλουθων νέων ορισμών:

«“ανάπηρος” σημαίνει άτομο το οποίο λόγω σωματικής αδυναμίας ή ανεπάρκειας αντιμετωπίζει μόνιμη ή προσωρινή δυσκολία στην πρόσβαση σε οικοδομή ή δρόμο.

“εκπαιδευτικό ίδρυμα” περιλαμβάνει νηπιαγωγείο, δημοτικό σχολείο, γυμνάσιο, λύκειο, κολέγιο, εκπαιδευτικό φροντιστήριο, σχολή επαγγελματικής κατάρτισης και πανεπιστήμιο».

(3) Οι βασικοί κανονισμοί τροποποιούνται με την προσθήκη του ακόλουθου νέου Μέρους και του ακόλουθου νέου Κανονισμού αμέσως μετά τον Κανονισμό 61(Z).

ΜΕΡΟΣ ΧΙΙΓ – ΧΡΗΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΑΠΟ ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

61.Η (1) Ο παρών Κανονισμός εφαρμόζεται στις πιο κάτω οικοδομές:

α) Σε όλες τις δημόσιες οικοδομές ή / και οικοδομές που επιτρέπεται η είσοδος του κοινού.

β) Σε εμπορικά κέντρα.

γ) Σε οικοδομές που περιλαμβάνουν καταστήματα ή / και γραφεία.

δ) Σε πολυκατοικίες με πέντε ή περισσότερες οικιστικές μονάδες και / ή σε οικοδομές με απαιτούμενους χώρους στάθμευσης πέραν των πέντε.

ε) Σε εκπαιδευτικά ιδρύματα περιλαμβανομένων και των χώρων διαμονής των φοιτητών, σε γυμναστήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις και κολυμβητικές δεξαμενές.

στ) Σε κλινικές, ιατρεία και θεραπευτικά ή άλλα διαγνωστικά κέντρα.

ζ) Σε βιομηχανικές οικοδομές με έκταση μεγαλύτερη των 600μ² ή με αριθμό εργαζομένων μεγαλύτερο των 10 ατόμων καθώς και σε συγκρότημα εργαστηρίων των οποίων η συνολική έκταση υπερβαίνει τα 600μ².

η) Σε οποιαδήποτε οικοδομή όπου η αρμόδια αρχή εύλογα κρίνει ότι επιβάλλεται η εφαρμογή του Κανονισμού αυτού:

Νοείται ότι σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου το ισόγειο τμήμα οικοδομής είναι υφιστάμενο και καλύπτεται με άδεια οικοδομής, η αρμόδια αρχή απαιτεί μερική εφαρμογή του Κανονισμού αυτού, νοουμένου ότι η πλήρης εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού αυτού δεν είναι εφικτή:

Νοείται περαιτέρω ότι για τους σκοπούς της πιο πάνω επιφύλαξης “αρμόδια αρχή” σημαίνει την αρχή που αποτελείται από εκπροσώπους του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, της αρμόδιας τοπικής αρχής και του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου.

(2) Ουδεμία οικοδομή επί της οποίας εφαρμόζεται ο παρών Κανονισμός ανεγείρεται, εκτός αν –

α) Όλα τα επίπεδα της οικοδομής είναι προσβάσιμα σε ανάπηρα πρόσωπα.

β) Η κύρια είσοδος της οικοδομής έχει ελάχιστο καθαρό πλάτος 0,90μ., μετρουμένου μεταξύ των πλαϊσίων ή των παραστατών και στη μια άκρη της

θύρας από την πλευρά της χειρολαβής υπάρχει ανεμπόδιση απόσταση ελάχιστου πλάτους 0,30μ. και πάνω στο φύλλο της θύρας είναι τοποθετημένο οπλισμένο διαφανές γυαλί σε κατάλληλο ύψος, έτσι που να παρέχει οπτικό πεδίο σ' όλους τους χρήστες, καθώς επίσης και χειρολαβές και μηχανισμοί αυτόματης επαναφοράς και το καθαρό πλάτος των φύλλων των εσωτερικών θυρών έχει ελάχιστο πλάτος 0,90μ.

γ) Όπου υπάρχουν κλιμακοστάσια ή πέραν των δύο σκαλιών, τοποθετούνται διπλοί χειρολισθήρες, σε απόσταση ενός μέτρου μεταξύ τους, με ύψος 0,70μ. και 0,90μ. αντίστοιχα, με διάμετρο χειρολισθήρα 0,05μ. και στη μια πλευρά ο χειρολισθήρας προεξέχει 0,40μ. του πρώτου και του τελευταίου σκαλιού,

δ) Οι κοινόχρηστοι διάδρομοι έχουν ελάχιστο πλάτος 1,25μ.

ε.) Οι προθάλαμοι κλιμακοστασίων και ανελκυστήρων έχουν ελάχιστη διάσταση 1,50μ.:

Νοείται ότι στις περιπτώσεις κλινικών και ιατρείων η ελάχιστη διάσταση είναι 2,10μ.,

στ) Υπάρχει κατάλληλα διαμορφωμένο κεκλιμένο επίπεδο (ράμπα) σύνδεσης της κύριας εισόδου με δημόσιο δρόμο και / ή πεζοδρόμιο, κατασκευασμένο από αντιολισθητικό υλικό και το οποίο διαθέτει τα πιο κάτω χαρακτηριστικά:

i) ελάχιστο ανεμπόδιο πλάτος 1,20μ.

ii) κλίση από 1:15 για μήκος ράμπας μέχρι 5μ., και από 1:20 για μήκος ράμπας μεγαλύτερο από 5μ.

iii) περίζωμα εκατέρωθεν του κεκλιμένου επιπέδου με ελάχιστο ύψος 0,15μ. και χειρολισθήρα σε ύψος μεταξύ των 0,80μ. και 0,90μ. και στις δύο πλευρές και η διάμετρος του χειρολισθήρα πρέπει να είναι 0,05μ.

iv) στην αρχή και στο τέλος κάθε κεκλιμένου επιπέδου (ράμπας) υπάρχει πλατύσκαλο με ελάχιστο ανεμπόδιο μήκος 1,20μ. και πλάτος όσο το πλάτος της ράμπας.:

Νοείται ότι, όταν το συνολικό μήκος του κεκλιμένου επιπέδου υπερβαίνει τα 10 μ. απαιτείται η κατασκευή ενδιάμεσου πλατύσκαλου ελάχιστου μήκους 1,50μ.:

Νοείται περαιτέρω ότι σε περίπτωση αλλαγής κατεύθυνσης του κεκλιμένου επιπέδου υπάρχει πλατύσκαλο με ελάχιστο πλάτος 1,40μ. και μήκος 1,60μ.

ζ) Όπου απαιτείται η κατασκευή πεζοδρομίων, αυτά διαμορφώνονται και συνδέονται κατάλληλα με το οδόστρωμα, έχουν αντιολισθητικό δάπεδο και κατάλληλη σήμανση για ανάπηρα άτομα, σύμφωνα με τις υποδείξεις και προς ικανοποίηση της αρμόδιας αρχής.

η) Στις περιπτώσεις ύπαρξης ανελκυστήρων -

(i) η είσοδος / έξοδος στο θάλαμο ανελκυστήρα είναι προσβάσιμη σε ανάπηρα

πρόσωπα,

(ii) η θύρα εισόδου του ανελκυστήρα έχει τουλάχιστον καθαρό άνοιγμα 0,80μ.,
(iii) ο ανελκυστήρας έχει καθαρές εσωτερικές διαστάσεις θαλάμου τουλάχιστον 1,40μ. μήκος και 1,10μ. πλάτος:

Νοείται ότι, όταν η οικοδομή αφορά χώρο νοσηλείας (κλινική), οι καθαρές εσωτερικές διαστάσεις του θαλάμου του ανελκυστήρα είναι τουλάχιστον 2,20μ. μήκος και 1,10μ. πλάτος.

(iv) τα κομβία ελέγχου είναι τοποθετημένα σε ύψος 0,90μ. έως 1,30μ. και 0,40μ. από τη θύρα:

Νοείται ότι τα κομβία ελέγχου έχουν ηχητική, ανάγλυφη και οπτική σήμανση.

(v) σε κάθε ανελκυστήρα τοποθετείται τηλεφωνική συσκευή σε ύψος 1,05μ. έως 1,30μ. και 0,40μ. από τη θύρα, η οποία είναι συνδεδεμένη με το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο και προγραμματισμένη να επικοινωνεί με τον υπεύθυνο συντήρησης του ανελκυστήρα και / ή την αστυνομία και / ή την πυροσβεστική υπηρεσία.

(θ) Υφίσταται κοινόχρηστο αποχωρητήριο και νιπτήρας για χρήση από τα δύο φύλα, διαμορφωμένο κατάλληλα, με τα εξής χαρακτηριστικά:

(i) οι διαστάσεις του αποχωρητηρίου είναι 2μ. x 2μ. και ο άξονας της λεκάνης είναι τοποθετημένος σε απόσταση 0,50μ. από τον πλαϊνό τοίχο και με τέτοια διαμόρφωση, ώστε να διασφαλίζεται η λειτουργικότητα του.

(ii) η θύρα του αποχωρητηρίου ανοίγει προς τα έξω.:

Νοείται ότι σε βιομηχανικές οικοδομές και συγκροτήματα εργαστηρίων οι χώροι αποχωρητηρίων διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δύνανται να χρησιμοποιούνται και από ανάπηρα πρόσωπα.:

Νοείται περαιτέρω ότι οι απαιτούμενοι πρόσθετοι χώροι για σκοπούς υγιεινής για ανάπηρα πρόσωπα δεν υπολογίζονται στο συντελεστή δόμησης της οικοδομής.

(ι) αναφορικά με οικοδομές ή άλλους χώρους που δέχονται κοινό, θεατές ή ακροατές (π.χ. κολυμβητήρια, θέατρα, κινηματογράφους, αίθουσες αθλοπαιδιών κ.λ.π.) αυτοί είναι διαμορφωμένοι κατάλληλα, ώστε να εξασφαλίζεται εύκολη πρόσβαση σε ανάπηρα πρόσωπα και λαμβάνεται πρόνοια, ώστε ποσοστό 1% του συνολικού αριθμού των θέσεων, με ελάχιστο αριθμό τέσσερις θέσεις, είναι κατάλληλα διαμορφωμένες για χρήση από ανάπηρα πρόσωπα και αυτές έχουν εύκολη πρόσβαση στις εξόδους κινδύνου,

(ια) ποσοστό 10% των απαιτούμενων για την οικοδομή χώρων στάθμευσης για χώρους στάθμευσης συνολικής χωρητικότητας μέχρι 100 και επιπλέον ποσοστό 5% για χώρους στάθμευσης συνολικής χωρητικότητας από 101 και άνω είναι διαμορφωμένοι κατάλληλα και με κατάλληλη ένδειξη για χρήση αποκλειστικά από ανάπηρα πρόσωπα. Κάθε χώρος στάθμευσης έχει ελάχιστη διάσταση 5μ. x 3,30μ. με πρόσβαση στην κύρια ή άλλη είσοδο της οικοδομής.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εκκλησιαστικά μνημεία που θα περιλαμβάνει το Κέντρο Πληροφόρησης

Πίνακας

ΝΑΟΣ / ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Άγιος Νικόλαος Στέγης, Κακοπετριά	Εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλλο με δεύτερη επικλινή κεραμοσκεπή	11 ^{ος} αιώνας	11 ^{ος} -17 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Παναγία Φορβιώτισσα, Ασίνου-Νικητάρι	Μονόχωρη καμαροσκέπαστη με δεύτερη επικλινή κεραμοσκεπή	1099-1105/6	12 ^{ος} -14 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Παναγία Άρακος, Λαγουδερά	Μονόκλιτος ναός με τρούλλο	11 ^{ος} -12 ^{ος} αιώνας	12 ^{ος} -14 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Άγιος Ιωάννης Λαμπαδιστής, Καλοπαναγιώτης (μονή) με ναούς Αγίου Ηρακλείδιου, Αγίου Ιωάννη Λαμπαδιστή, Ακαθίστου Ύμνου	Εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλλο (Άγιος Ηρακλείδιος), καμαροσκέπαστος (Άγιος Ιωάννης Λαμπαδιστής), καμαροσκέπαστος (Ακάθιστος Ύμνος) με δεύτερη ξύλινη κεραμοσκεπή	11 ^{ος} -16 ^{ος} αιώνας	12 ^{ος} -16 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Παναγία, Μουτουλλάς	Μονόχωρη ξυλόστεγη με κλιστή Γ στοά	13 ^{ος} αιώνας	1280 και 16 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Τίμιος Σταυρός, Πελέντρι	Μονόχωρη με τρούλλο	Μέσα 12 ^{ου} αιώνα	1178, 14 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Αρχάγγελος Μιχαήλ, Πεδουλάς	Μονόχωρη ξυλόστεγη	15 ^{ος} αιώνας	1474	Μνημείο UNESCO
Τίμιος Σταυρός, Πλατανιστάσα	Μονόχωρη ξυλόστεγη με κλειστή στοά στις 4 πλευρές	Τελευταία δεκαετία 15 ^{ου} αιώνα	15 ^{ος} -16 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO

Παναγία Ποδίθου, Γαλάτα	Μονόχωρη ξυλόστεγη με Πιόσχημη στοά	1502	16 ^{ος} -17 ^{ος} αιώνας	Μνημείο UNESCO
Σωτήρος, Παλαιχώρι	Μονόχωρη ξυλόστεγη	16 ^{ος} αιώνας	16 ^{ος} αιώνας και 1612	Μνημείο UNESCO
Άγιος Γεώργιος, Καμινάρια	Τρίκλιτη ξυλόστεγη	1750		
Παναγία Καρδιοβαστάζουσα, Καμινάρια	Μονόχωρη ξυλόστεγη	16 ^{ος} αιώνας	16 ^{ος} αιώνας	
Άγιος Βασίλειος, Καμινάρια	Μονόχωρη ξυλόστεγη με νάρθηκα στα δυτικά	16 ^{ος} αιώνας	16 ^{ος} αιώνας	
Άγιος Ερμόλαος	Μονόχωρη ξυλόστεγη	18 ^{ος} αιώνας		
Τίμιος Σταυρός, Παλιόμυλος	Μονόχωρη ξυλόστεγη	16 ^{ος} αιώνας	16 ^{ος} αιώνας	
Παναγία Σωτήρα, Τρεις Ελιές	Τρίκλιτη ξυλόστεγη	18 ^{ος} αιώνας		
Προφήτης Ηλίας, Τρεις Ελιές	Μονόχωρη ξυλόστεγη	18 ^{ος} αιώνας		
Παναγία Ιαματική, Λεμίθου	Τρίκλιτη βασιλική με υπερυψωμένο το μεσαίο κλίτος	20ός αιώνας		
Άγιος Θεόδωρος, Λεμίθου	Μονόχωρη ξυλόστεγη με κλειστή Γ στοά	16 ^{ος} και 20ός αιώνας	16 ^{ος} αιώνας	Εντός του ναού λειτουργεί Εκκλησιαστικό μουσείο
Τίμιος Πρόδρομος, Πρόδρομος	Τρουλλαίος	20ός αιώνας		Εντός του ναού λειτουργεί Εκκλησιαστικό μουσείο
Άγιος Δημήτριος, Άγιος Δημήτριος Μαραθάσας	Μονόχωρη ξυλόστεγη	19 ^{ος} αιώνας		

Εκκλησιαστικά μυστήρια (τα οποία σύμφωνα με την Ορθόδοξη Εκκλησία είναι επτά), ήθη και παραδόσεις που συνδέονται με την θεματική του Κέντρου

Πίνακας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΧΩΡΟΣ	BANNER
1. Βάπτισμα	<p>Είναι το Μυστήριο της εισόδου του ανθρώπου στην Εκκλησία. Με το Βάπτισμα γίνεται η μύηση στον Χριστό και στην Εκκλησία. Συνήθως τελείται στην παιδική ηλικία.</p> <p>Ο ιερέας βυθίζει το παιδί τρεις φορές στο νερό, μία στο όνομα του Πατρός, μία στο όνομα του Υιού και μία στο όνομα του Αγίου Πνεύματος. Αυτή η κίνηση του βυθίσματος συμβολίζει την τριήμερη ταφή και ανάσταση του Χριστού. Συμβολίζει όμως και τον θάνατο του παλαιού ανθρώπου και την γέννηση του</p>			

	<p>νέου στο καινούργιο Βασίλειο του Θεού. Το Βάπτισμα το καθιέρωσε ο ίδιος ο Χριστός δίνοντας εντολή στους μαθητές του να βαπτίζουν στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος όλους τους νέους Χριστιανούς. (Ματθ. 28,19).</p>			
2. Χρίσμα	<p>Δεύτερο Μυστήριο, που τελείται την ίδια ώρα με το Βάπτισμα, είναι το Χρίσμα. Χρίζεται ο νεοφώτιστος με Άγιο Μύρο στα κύρια μέρη του σώματός του (μέτωπο, αυτιά, στήθος, πλάτη, χέρια, πόδια) και δέχεται τα χαρίσματα και τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος. Το Άγιο Μύρο είναι μια σύνθεση από λάδι</p>			

	<p>και διάφορες αρωματικές ουσίες, που συμβολίζουν τα διάφορα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Παρασκευάζεται και καθαγιάζεται κάθε 10 χρόνια στο Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης και μοιράζεται σε όλες τις Ορθόδοξες Εκκλησίες.</p>			
3. Θεία Ευχαριστία	<p>Είναι το Μυστήριο των Μυστηρίων. Το καθιέρωσε ο Χριστός στον Μυστικό Δείπνο, μπροστά στους μαθητές του. Το ψωμί και το κρασί, δύο απλά στοιχεία, με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος μεταβάλλονται σε Σώμα και Αίμα Χριστού και γίνονται τροφή για τους πιστούς. Με τη Θεία Κοινωνία ενωνόμαστε με τον</p>			

	Χριστό και γινόμαστε μέτοχοι της αιώνιας ζωής.			
4. Ιεροσύνη	<p>Με το Μυστήριο αυτό ένας απλός Χριστιανός ξεχωρίζεται από τους άλλους πιστούς και αναλαμβάνει τη διακονία της σωτηρίας του λαού του Θεού.</p> <p>Λαμβάνει το δώρο του Αγίου Πνεύματος και της Αποστολικής διαδοχής και συνεχίζει την Ιεροσύνη του Χριστού στην Εκκλησία. Ο ιερέας γίνεται πατέρας πνευματικός.</p> <p>Προσεύχεται για μας. Μας βαφτίζει, μας μεταδίδει τα μυστήρια και την ευλογία του Θεού, μας διδάσκει για τον Θεό.</p>			

5. Μετάνοια / Εξομολόγηση	<p>Η μετάνοια είναι το ιερό Μυστήριο που αποκαθιστά την υγεία της ψυχής. Μετανοιωμένος ο πιστός Χριστιανός ομολογεί τις αμαρτίες του στον ιερέα κι εκείνος με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος τον συγχωρεί και τον βοηθάει να αποκαταστήσει τις σχέσεις του με τον Θεό.</p>			
6. Ιερό Ευχέλαιο	<p>Είναι ένα προαιρετικό Μυστήριο, στο οποίο παρακαλούμε τον Κύριο να θεραπεύσει τις ψυχικές και σωματικές μας αρρώστιες. Μέσω του ευλογημένου λαδιού οι πόνοι και τα βάσανα ενώνονται με αυτά του Χριστού και συγχωρούνται οι αμαρτίες.</p>			
7. Γάμος	<p>Ένας άνδρας και μια γυναίκα αποφασίζουν να προχωρήσουν στον δρόμο της κοινής ζωής. Στην αρχή αυτού του δρόμου η Εκκλησία παρακαλεί το Θεό να τους ευλογήσει, για να στεριώσουν μια χριστιανική οικογένεια.</p>			

	<p>Τα δαχτυλίδια που τους ευλογεί συμβολίζουν την αγάπη τους και τη δέσμευση που έχουν μεταξύ τους. Τα στέφανα συμβολίζουν την ευλογία και τη συναδελφικότητα στο βασίλειο του Θεού.</p> <p>Τέλος, το κοινό ποτήριο συμβολίζει τον κοινό αγώνα και τις κοινές προσπάθειες που έχουν να κάνουν στη ζωή τους και ότι η συζυγική και οικογενειακή ζωή τότε μπορεί να υφίσταται και να δημιουργεί προκοπή και χαρά, όταν το ανδρόγυνο συμμετέχει στο Ποτήριον της Θείας Κοινωνίας.</p>			
Ήθη και Παραδόσεις	<p>Το κείμενο που θα γραφτεί θα αναφέρεται σε παραδόσεις, θρύλους και θαύματα</p>			<p>Τα κείμενα θα δοθούν σε επόμενο παραδοτέο που έχει έρευνα</p>

Κατάλογος επίπλων που πρέπει να κατασκευαστούν

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΧΩΡΟΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΤΟ ΦΠΑ ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΤΙΜΕΣ)
Αγία τράπεζα	Ξύλινο έπιπλο	μεγ. 80 X 60 X 120 εκ.(ύψος)	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€1,200
Τραπεζι αρτοκλασίας	Ξύλινο έπιπλο	μεγ. 70 X 50 X 90 εκ. (ύψος)	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€750
Προσκυνητάρι	Ξύλινο έπιπλο	μεγ. 45 X 35 X 220 εκ.(ύψος)	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€1,650
Πάγκος ξυλογλυπτικής	Ξύλινο έπιπλο	περ. 80X50X90 εκ. (ύψος)	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€750
Αγιογραφείο / καβαλέτο, καρέκλα τόνενη	Ξύλινα έπιπλα	Καβαλέτο, περ. 180 εκ. ύψος	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€450

Προθήκη	Ξύλινο έπιπλο με κάλυμμα από τζάμι (βλ. εικ. 11)	70X100X75	Εκθεσιακός χώρος παρουσίασης Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Κληρονομιάς Περιοχής Λεμούθου	€2,000
---------	--	-----------	--	--------

Τεχνολογικός εξοπλισμός

Θα χρειαστεί να αγοραστούν δύο τηλεοράσεις και δύο Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές με υπολογιζόμενο κόστος γύρω στις 5000 ευρώ. Ανά ένα θα τοποθετηθούν στο Κέντρο Προβολής και στο Εργαστήριο. Συγκεκριμένα:

Τηλεόραση που θα χρησιμοποιείται ως οθόνη προβολών συνδεδεμένη με σταθερό ηλεκτρονικό υπολογιστή και θα έχει έξοδο για να συνδέεται με φορητό υπολογιστή διαστάσεων 65 με 70 ιντσών.

Ηλεκτρονικός υπολογιστής για να γίνονται οι παρουσιάσεις.

Προτεινόμενα χαρακτηριστικά ηλεκτρονικού υπολογιστή:

Επεξεργαστής:	Intel Core i3-10100 έως 4.3GHz (4C / 8T, 3.6 / 4.3GHz, 6MB)
Μνήμη RAM:	8GB DDR4 2666MHz
Χωρητικότητα:	500GB SSD
Λειτουργικό Σύστημα:	Windows 10 Pro
Θύρες:	4x USB 3.2, 1x Σύνθετη Ακουστικά/Μικρόφωνο (3,5mm), 1x μικρόφωνο (3.5mm), Πίσω: 2x USB 3.2, 2x USB 2.0, 1x RJ-45, 1x VGA, 1x HDMI, line-out (3.5mm), 1x serial (9-pin)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Papanikola-Bakirtzis D., Iacovou M. (1998). *Byzantine Medieval Cyprus*, Nicosia.

Hadjichristodoulou Chr. (2000). *The Pedoulas*, Byzantine Museum, Pedoulas.

Γκιολές Ν. (2003). *Η χριστιανική τέχνη στην Κύπρο*, Λευκωσία.

Κοκκινόφτας Κ. (2012). *Ιερά Μητρόπολις Ταμασού και Ορεινής. Ιστορία-Μνημεία-Τέχνη*, Λευκωσία 2012.

Μαρκίδου Λ. (επιμ.) (1999). *Αρχαιολογικοί Χώροι και μνημεία της Κύπρου στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς / World Heritage Sites in Cyprus*, Λευκωσία 1999.

Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια, τόμοι 16.

Μιχαηλίδου Λ. (επιμ.) (2000). *Ιερά Μητρόπολις Μόρφου. 2000 χρόνια Τέχνης και Αγιότητας*, Λευκωσία.

<http://www.mcw.gov.cy/mcw/dbpd/disabledaccess.nsf/dbpd05/dbpd05?OpenDocument>
(για άτομα ΑΜΕΑ)

http://www.stopfire.com.cy/zePortal/WebFiles/STOPFIRE/%CE%9A%CE%91%CE%9D%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3%20%CE%A0%CE%A5%CE%A1%CE%9F%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%CE%A3%2006%20_%202003%20%CE%A7%CE%A9%CE%A1%CE%9F%CE%99%20%CE%A3%CE%A5%CE%9D%CE%91%CE%98%CE%A1%CE%9F%CE%99%CE%A3%CE%97%CE%A3%20%CE%9A%CE%9F%CE%99%CE%9D%CE%9F%CE%A5.pdf (για πυρόσβεση/ πυρασφάλεια)

<https://www.ekivotos.com/el/ekklisiastika-eidi/ekklisiastika-eidi-gia-to-agio-vima/agia-diskopotira-koupes-logcholabides-mouses/epichrusomena-diskopotira> (για ιερά σκεύη)

<https://www.greekaffair.news/poia-einai-ta-7-mystiria-tis-ekklisias-kai-ti-symvolizoun/> (για τα εκκλησιαστικά μυστήρια)